

Budapesti Aut. Orth. Izr. Hitközség

437/1927. sz.

Hirdetmény

az általános macoszelárusítás tárgyában

Ezennel közhirrre tesszük, hogy az általános

macoszelárusítás

f. évi március 27-én (vasárnap) megkezdődött

Hogy hiveink könnyebben juthassanak a macoszhoz, alant megjelölt helyeken és ezeken kívül mindazoknál az orth. kereskedőknél, akiknek a hitközség macoszelárusítást engedélyezett, minden előzetes előjegyzés nélkül befizetések eszközölhetők és a macosz ugyanott átvethető.

A macosz ára:

A macosz ára azok részére, akik f. évi március hó 1-ig kilogrammonként 1 pengő előleget befizettek: 1 pengő 80 fillér; a többiek részére 1 pengő 84 fillér kilogrammonként; dara és liszt kilogrammjá 32 fillérrel drágább.

Schmüre-macosz

A macosz forgalomba hozatala alkalmával egyidejűleg Schmüre macosz is kapható lesz, 6 darabnak az ára zacskóban csomagolva: 1 pengő 76 fillér. — Mérséklés iránti indokolt kérelmek VII., Dob-u. 35. sz. a. hitközségi irodában működő macoszbizottságnál terjesztendőek elő. — Az elárusítás: a központban VII., Dob-u. 35. naponta reggel 8-1-ig és délután 3-7 óráig; a fióküzlethelyiségekben pedig hétköznapokon d. e. 8-12-ig, d. u. 2-7 óráig, vasárnapokon reggel 7-9 óráig tart.

Budapest, 1927. március hó 21-én. **Az elöljáróság.**

Elárusító helyek jegyzéke:

1. II. ker, Margit-körut 7.	8. VII. ker, Kertész-utca 32.
2. V. „ Solyom-utca 24.	9. VII. „ Almássy-tér 13.
3. VI. „ Vilmos császár-ut 5.	10. VII. „ István-út 8.
4. VI. „ Andrássy-út 84.	11. VII. „ Garay-tér 17.
5. VII. „ Dob-utca 35.	12. VIII. „ Magdolna-utca 29.
6. VII. „ Wesselényi utca 18.	13. IX. „ Tompa-utca 17/a.
7. VII. „ Király-utca 15.	14. IX. „ Ráday-utca 31.

דישע זייטונג

Zsidó Ujság

A MAGYAR ORTHODOX ZSIDÓSÁG HETILAPJA
MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL BUDAPEST, VII. SÍPUCCAYO. TELEFON: JÓZSEF 425-90.	ALAPITOTTA GROSZBERG LIPÓT ז"ל	ELŐFIZETÉSI DÍJ 1 ÉVRE P. 30— 1/2 " 10— 1/4 " 5— POSTACHEQUEKONTO-SZÁM: 30 792

PESZACHI SZABADSÁG

Mikor a zsidóság világszerte annaké mlékét ünnepli, hogy Izráel évszázados rabság után kiszabadult az egyiptomi zsarnokok elnyomása alól, Magyarországon baráti viszonyba kerül a fascizma rendszerrel kormányzott Itáliával. A fascizmus szó hallatára bizonyos aggodalommal telik meg a magyar zsidóság, mert nálunk éppen azok a körök üdvözlik nagyon, amelyek tiszteltetik a művelt nyugat-európai jogegyenlőség elvét, mi helyt a zsidókról van szó és így a nyugatról importált fascizmus alatt nem a hazafiasság tüzeiben egybeforrott társadalmi erőket értik, hanem azt, hogy kevesek uralkodjanak a többségen, közben pedig a zsidókat destruktív mumusoknak állítsák oda. Pedig a peszach ünnepe bizonyítja a legjobban, hogy a Tóra a szabadság alatt az i-teni törvénynek való önkéntes önállórendelést érti.

A mai társadalomban szabadságot hangoztat a féltelenség és fajfentartó törvény köpenyébe akar burkolódní az elnyomás. Három héber szó magába foglalja a zsidó tanítást e kérdésről: **חרות על הלוהות**. E három szó azt hirdeti: »a szabadság a Tízparancsolat kötáb-

láira van megírva.« Amikor a zsidóság szabad néppé lett, magára vállalta az örökké érvényes erkölcsi törvény betartását és úgy vélte legjobban megmutatni szabadságra érett voltát, hogy nem nyomta el a nálánál gyengébbet, hogy lelkéből szólalt meg a Tóra szava: »A letelepülőt ne sanyargassátok, mert idegenek voltatok ti is Egyiptomban.«

Ha tehát azok hangoztatják nálunk a fascizmust és a törvényt, akik jogfosztást és intézményes zsidógyűlöletet értenek

alatta, úgy visszaélnék a legnemesebb javakkal. A zsidóság elveti a szabadság álarcában megjelenő féltelenséget, zabolátlanságot, de a szabadságot szabályozó törvényhozóktól az örök i-teni erkölcsi bázisát kívánja, a szeretetet, az önzetlenséget, az igazságot.

Peszach ünnepén feléled bennünk a remény, hogy a destruktíciót és az elnyomást egyaránt elvető peszachi szabadság elve győzedelmeskedik majd nálunk is.

Mi a rabbi feladata?

— Deutsch főrabbi installációs beszédéből —

A »Zsidó Ujság« mult számában röviden megemlékeztünk a balassagyarmati főrabbi nagy társadalmi esemény számba menő beiktatásáról. Weisz Miksa előljáró, dr. Székely Miksa törvénytudó tanácselnök, továbbá Schwarz Dávid hitközségi elnök üdvözlő szónoklatai után a főrabbi a templom bejárata előtt elhelyezett szószéken remekbe készült magyar programbeszédet tartott. A beszéd általános tetszést és csodálatot váltott ki. Gyönyörű volt, amit a rabbi feladatáról mondott.

»Elhivatása nagyban egyezik az orvo-

séval, akinek feladata és minden törekvése a reabizottak testi és szellemi építését, egészségét óvni, fentartani, erősíteni; betegségeiket gyógyítani. Őket az életnek megtartani, életerős s életvidám embereket hogy adjon a hazának, családnak és énüknek, dolgozókat a virágozás és boldogulásért, a szép, értékes, örvendő létért. Ugyanezen szomj, óhaj, törekvés és céltudás hatja át a lelkész, ez uralja, feszíti és mozgatja izmait, minden idegét; a megóvás, fejlesztés és gyógyítás; ügyelni s munkálkodni az egészségért, a lelki egészségért, lelki egészségért hűveinek; fejlődjenek, gyarapodjanak, erősödjenek, életképesek hogy legyenek, képesek az örökéletre s ne létezzék csenevész s rokkant lélek, ne válják senki holtlelkűvé I-ten birodalmában senki el ne korcsulják, de vi-

rujlon, nagyranőjjön, pompázzon a Mindenható e szikrája: a Lélek.

S mindez az i-teni Tan utján érhető el, ez elixírek a tannak virágos és orvosságos kertjében teremnek meg, hogy bátran mondhatjuk a közmondással szembeállva: contra vim mortis non est medicina in hortis, hogy a halál ellen nem terem orvosság a kertben, de igen: az elmulás, az engészet ellen is van gyógyszer, a Tanban megvan a lelki gyógyszerésznél, csupán csak szedni kell.

Az irányelv: nem véteni az i-teni rend ellen. I-tennel és parancsaival nem szembeállni, nem szembehelyezkedni, így a Mindenható szerető gondviselése szüntelené válik és végtelen örökkön tartó.

Az i-teni rend szintézise: hit, haza, felebarát. Életünk I-tené, a hazáé és a felebaráté. I-tenért meg kell tudni halni, a hazáért az életet odaadni és a felebarátokért önfeláldozónak lenni.

Ezek pillérei az emberiségnek. Atheizmus, hazaárulás, egoizmus alapján roppantja meg a Teremtés csodálatos művét, mert ilyen világ I-tennek nem kell, illesmit ő elvet.

Ő gondviselő atyja teremtményeinek, a haza pedig szerető anyja fiainak, a felebarátok viszont eggyüvé tartozó testvérek. Aki atyját megtagadja, anyját elveti, vagy testvért rugdos meg, vét az i-teni rend ellen. És ezen rendnek őre a lelkész, a pap.

Utólag még megemlítjük, hogy a rendfentartás Himmler Géza tart. százados érdeme. A Tiferesz Bachurim tagjai pedig a bandériumban oly nagyszerűen ülték meg a lovakat, hogy a hitközség tagjai nagyon félnek attól, hogy ezentúl az ifjak lóhátról fognak akarni beszélni mindig, a mint ezt a helyi lap szelímesen megjegyzi:

REMÉNY
 a legjobb és legértelmesebb
 Zsidó ifjusági folyóirat
 nevel, oktat, szórakoztat.
 Szerkeszti: dr. MOLNÁR ERNŐ.
XIII. évfolyam.
 Előfizetési díj:
 negyedévre 1.60 pengő.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Budapest, IV, Magyar-u. 3.

OLOMÁGYUKAT AZ UTAKRA

Irta: Dr. DOHÁNY JÓZSEF

הנה לנו על פי דרכי

Nevelést az ifjunak, utjainak megfelelően! Láttatok-e már kertészt, aki egyazon módszerrel kezeli, ápolja valamennyi csemetét? Aki nincs tekintettel arra, hogy milyen talajba kerültek? Ha ezerszer egyazon melegágyban, egyazon fajú magvakból keltette is azokat, mihelyt különbözik a hely, ahová kiültetésük alkalmával elkerülnek, ugyanily módon kezelésük mikéntisége is más és más lesz! Más munkát kíván ama csemete, mely pázsitos, vizenyős rétre kerül és egészen más gondozást igényel az, amelyik sziklásalapu, borongós egü hegyoldalra, vagy lágyomlós homoktalajnak alföldi napsütésére kerül.

Leánykáink és ifjaink szellemi gondozása nem bír akkora fontossággal, mint a facsemeték gondozása? Miért nem foglalkozunk ama szembeötlő jelenséggel, hogy mind nagyobb és mélyebb a szakadék évezredek, örök igazságokat tartalmazó Tanunkon örökös bölcsseink lelkülete és ifjuságunk lelkülete között? Hisz oly átlátszó világossággal megállapíthatók a hibák és mulasztások, amiket mindannyian elkövettünk. Mert az élet különböző utjaira vetett gyermekcsemeték nem nevelhetők egy és ugyanazon minta szerint. Pedig eddig mi ezt tettük! Mert ama élettalajok különbözősége, amelyen ifjuságunk mozog, melybel elke gyökerét bocsátja, nem egyformák, sokszor merőben ellentétesek és nem boldogulhatnak egyforma módszerekkel! Ifjak, kik a villamosok csilingelése között rohannak — keresve boldogulásukat — az élet országútjain, tanulmányaikban elmerülő bölcsseink halk intelmei!

Addig nem érünk célt, addig ne is jármodjunk sikerekről, míg nagyjaink, tóranagyjaink súlyos tanításait a sajtó ólomágyui nem röpitik mindenfelé! Csakis ezek képesek tulharsogni az említett országutakon a hamis eszmények csilingelését!

חכמות בחוץ תרונה ברחובות חתן קולה

A Bölcsességet — és mi bölcsesség alatt soha mást nem érthetünk, mint I-ten megismerését: tanítsátok az országutakon s a tantermekben, hová annak idején a tanítványok ezrei sereglettek, de mindjárt sietve hozzáteszi a bölcs prédikátor: »Ne felejtkeztek meg ám azokról sem, kik a tantermeket nem keresik fel, kiket a viszonyok eme tantermektől messze elsodortak, alanyokról, kik előtt a tantermek kapui csukva vannak!« És vajjon mit tanácsol? Nem kevesebbet mint בראש הוימת álljanak oda a vásárterek bejáratához, במקום שהיא נשמעת

álljatok oda vásártéri kikiáltóknak! Sohase szégyeljétek ezt a foglalkozást! Ne vessétek meg ezt a látszólag alacsonyabb rendű eszközt se.

בעיר אחרת תאמר נד המלכים והשרים אינו מתבייש

menjetelek és hordjátok a Tóra zászlait és emeljétek jel szavatókat ama koronázatlan szellemi királyokkal szemben, kiket a laikusok tömege, az a tömeg, mely a Bész Hamidrástól távol van, pajzsára emelt! Pajzsra emelték azok, akiket megejthetett eme sajtóóriások szavának mézfolyása, akiket elkábított hangjuknak zenés hazugsága!

Ha a prédikátor évezredek előtt hirdette, hogy Izrael bölcsseinek a vásárra kell menniök a Tant hirdetni, mennyivel égetőbb szükségesség ez a mai viszonyok között. Ám, ugyebár, mégsem tudjuk elképzelni, hogy nagyjaink a vásártereken keresék fel hallgatóikat! Hát hogyan

ZSOLDOS magán tanfolyam
 VII, Dohány-u. 84. Telefon: J.124-47.
 Előkészít középiskolai magánvizsgálatra

teremtsük meg a kapcsolatot bölcsseink és az ifjuság között? Csak egy mód van, egyetlen eszköz, hogy a Bész Hamidrás hangja eljusson ezeknek a füleikhez! Eme eszköz a sajtó!

Ugyanazon eszközt kell igénybe venni, mint amellyel mások igyekeznek lelküket fogva tartani. Amilyen utak amazok férköznek hozzájuk, ti is csak eme utakon bírtok hozzájuk eljutni. A sajtó megafonjai erősítsék meg ezerszeresen han-

gotokat, mely oly szerényhalkan hallatja bánatos tanulságait, az élet örök igazságait, az i-teni közelségbe való jutást, bizony sokszor apró falvakban meghúzódó tantermekben! Mert a hazugság muló bálványai is ezen utakra álltak oda, hogy ifjuságunkat megkaparintsák! Ha a hazugság tudott sikereket elérni — aránylag elég rövid idő alatt —, amely rombolást, ha százalékokban fejeznék ki, ijesztő kép tárulna elénk, akkor mi ne tudnánk eredményt felmutatni az örök i-teni igazság hirdetésével?

Wesilla mosószert bódít mindenüft

Országos mozgalom a szombati hetivásárook ellen

A »Zsidó Ujság« többször fejtette már, milyen eminens fontossága, hogy az orthodox, szombattartó zsidó ember ekzsztenciáját ne nehezítse meg a szombaton tartott hetivásár. A kis-zsidó ekzsztenciának százai nem képesek zöld ágra vergődni amitt, mert a rájuk nézve legfontosabb alkalomkor el vannak zárva a kereseti lehetőségtől. Megírtuk például azt is, hogy Szegeuden a szombati hetivásár miatt nem tud az orthodox imaegyesület fejlődni.

A »Zsidó Ujság« többször figyelmébe ajánlotta a kérdést az orthodox országos bizottságnak. Nem orthodox körben is belátják a dolog fontosságát. A neológ Országos Rabbiegyesület elé Lebovits mágocsi és dr. Fleisch mohácsi rabbi vitték a dolgot. A rabbiegyesület kezébe is akarja venni az akciót. A mozgalom helyes irányba való terelését akarja szolgálni dr. Bernstein Béla, a nyiregyházi statuszkvó hitközség főrabbi-ja, aki tudja, hogy az Országos Rabbiegyesület és a neológ Or-

szágos Iroda között feszült a viszony és így félni kell, hogy a Rabbiegyesület akciója illetékes helyen egyéni akció számba mehetne, mert nem a törvényes szerv: az Országos Iroda utján indul meg a mozgalom. Ehhez hozzájárul az a körülmény is, hogy az orthodox Központi Iroda nem igen mutatna hajlandóságot a neológ rabbiegyesülettel való kooperálásra. Eppen ezért azt ajánlja dr. Bernstein, hogy a két iroda, ne a Rabbiegyesület vegye kezébe a dolgot, mert ebben az esetben igazán az egész magyar zsidóság nevében intézhet fölterjesztést a minisztériumhoz. Dr. Bernstein szempontja természetesen minden tekintetben helyes s óhajtható a mozgalom megindítása.

ארטוה. כשר של פסח
„CERES“
 a szokott kiváló minőségben minden fűszer-, csemege- és élelmiszerüzletben kapható
HUTTER JÓZSEF
 Szappan- gyár **OLAJIPAR** részvény- társaság
 Budapest, Erzsébet-körút 6. szám.
 Telefon: J. 108-92, 93, 94, 95.

A négy mester

Irta: PHILIPPUS

»Mert ime a tél elmúlt, az eső eltűnt. Virágok láttatnak a földön, az éneklésnek ideje eljött és a gerlicének szava hallatszik a mi földünkön.« Az Enekek énekének eme versét a midrás bölcsői közelkezőleg alkalmazzák: »Az eső eltűnt.« — ez a szolgálagra vonatkozik. »Virágok láttatnak a földön.« — azaz: győzelmek láttatnak a földön. — R. Barachjah mondja: »S ő mutatott nekem négy mestert.« (Zech. 2.) Ezek: Eljáhu, a messiás, Malkicedek és a háboru számára fölkezt pap. — »Az éneklésnek ideje elérkezett.« — Elérkezett ideje az orlóh körülmelésének. (zomir-t vágni, aiatni értelemben véve.) »A gerlice szava hallatszik a mi országunkban.« — ez a messiás hangja.

... Izrael történetének régmúlt napjainba vezetnek vissza eme szavak bennünket. »Elmúlt a tél.« — Tavasz pompázik kinn a dicső természetben. S Izrael hajdani tavaszáról beszél a Peszach is nekünk. »Eltűnt az eső időszak.« — Eltűnt a zimankós fergeleg. Az egyiptomi

NEUSTADT DÁVID
 cukorkagyár Szombathely
 Ajánlja megbízhatóan כשר מילואה
 elsőrendű különféle gyártmányait a legversenyképesebb árak mellett.
 Referenciák a szombathelyi orth. főrabbinál —

Tauber Pensio
 Elsőrendű konyha orth. כשר
Abbazia **Siófok**
 nyitva egész évben. Nyitva jun. 1. szept. 1-ig

Englender Jenő
 orth. כשר süteőéje
 VIII, Aggteleki-u. 16.
 (VIII., Népszínház ucca sarok.) —
 Sólét elhelyezés felügyelet alatt.
 Kítűnő házikenyér és sütemény.

rabszolgáság béklyói lefoszlottak Izráel kezéről. »A tavasz hónapjában vonultak ki Egyiptom országából.« Bűbájos tavasz tarolta bevonulását Izráelbe, midőn megszabadult az egyiptomi rabszolgásorsztól. »Virágok látszanak a földön.« Káprázatos szinompájú virágokkal keresztül-kasult szőtt pázsitzöngyegek borítják el künn a mezőket. S óh, Izráel történetének ama csodálatos reggelén is, sok évszázados elnyomás után, újra fölébredt népi öntudat és szabadságérzetnek édes illatozása virágai fakadtak Izráel népének szívében. De Izráelnek ama tavaszi ébredése csak előreküldött heroldja akart lenni a többi népek tavaszi ébredésének, csak előrevetett hajnalsugara a népek egykoron beköszönő ragyogó tavaszi reggelének...

De óh! Mintha a sivar jelen az ő elszomorító jelenségével ellentmondana a bölcsék említett mondaságból kiáradó reményteljes hangulatnak. Óh, mint reménykedtünk mi is abban, hogy »elmult a fürgeteg«, hogy a világháboru vérzivataros esztendei után végre-valahára a békének, az ogy hón szerejét békének tavasza be fog vonulni a népek életébe, s »virágok láttatnak a földön« újból az emberi szorgalom, kultúra, civilizáció műveinek virágai fogják szél elje színi és illatárjukat a földön és meggyógyítani a földig sujtott emberiség vérző sebeit. De mint csalatkozánk reménységünkben.

A békeszerető megértés helyeti a bosszuallás démonját felidéző erőszakoskodásokat látjuk szomorú diadalokat aratni a népek és államok törekvéseinek terén és a társadalmi élet terén is békés megengedések helyett kiméletet nem ismerő osztályharcokat látunk győzedelmeskedni.

Oh, hol vagyunk mi még a pesza chleoszidó! az igazi emberi szabadság és boldogság ama nagy örök tavaszi ünnepétől? Ujra téli fürgetegek tombolnak fölöttünk. S busan, tompán fakad a bensőnkéből: »Miért tombolnak a népek?«

De figyeljünk csak oda bölcséink mélyértelmű tanítására: »S ő mutatott nekem négy mestert; ezek: »Elijáhu, a messiás, Malkicedek és a háboru számára felkent pap.« Csak Elijáhu után következik a messiás. Csodálatos próféta I'tomásban részesült Elijáhu: »S ime az örökkévaló elvonult. Nagy és erős

szél, hegyeket kltépvé és sziklákat öszszeszuzva vonult el az Örökkévaló előtt. A szélben nem vala az Örökkévaló. A szél után zugás. A zugásban nem vala az Örökkévaló. A zugás után tűz. A tűzben nem vala az Örökkévaló. De a tűz után lassu és vékony hang halatszott.« (Kir. I. 19.) Igaz! Ama »lassu és vékony hang«, Edennek ez édesen lágy harmónikus hangja a célja az emberi nem történelmének: »Téged Uram! Dicsér a csöndesség, a némaság.«

לך דומיה תהיה

De azért ti — a jelenkornak jelenségei által földig sujtottak! Ne felejtsetek el, hogy ama »lassu és vékony hang«-ot hatalmas viharok, földindulások és tűznek kellett megelőznie. Mert eme viharok is »az Örökkévaló előtt vonulnak el« eszközök az i-teni Gondviselés kezében, melyek ama üdvhozó cél: az örök társadalmi béke s mindenek fölött diadalmaskodó szeretet boldog birodalmának eljövételét szolgálják...

Valóban Elijáhu-nak kell az örök üdv birodalmát megalapozó messiáskirályt megelőznie. Malkicedek is elválaszthatatlan a háboru számára fölkennt paptól. »Malkicedek«-nek, az igazságosság eszméjének diadalútját hosszú harcok és küzdelmek készítik elő, melyeket eszményeik érdekében folytatnak az emberiség kiváltságos alakjai, fölkennt papjai. Köz-

delemterhes vajadásokon keresztül, tövisborította utakon halad célja felé az emberiség. »Elkövetkezett az ének ideje.« »Elkövetkezett az ideje az orlóh körülmetelésének.« Mindenekelőtt az emberi szív orloh-ját kell körülgyesni, meg kell örlődnie az emberi szív sziklakemény dacosságának, hogy ne ellenkezzék többé az emberi életet a mulandó törekvések sarából kirántó és azt a valódi életboldogság üdvforrásaihoz vezető i-teni akarattal. Csak ezek után fog »a gerlice hangja hallatszani a mi országunkban«, felhangzani a béke fejedelemnek vigasztaló, örök üdvöt és békét hirdető szózata.

S az, ki nyitott szemekkel és a mi szent Tóránk által megvilágosított elmével figyeli az idők járását, a történelem menetét, »az én I-tenem, Királyom lépteit a szentségben« מלכי בך ברוך אל מלכי בך, az nem zárhatja be a szemét ama igazság felismerése előtt, hogy az évezredek történelmi pályáján az emberiség — ha hosszabb vagy rövidebb megszakításokkal, sőt esetleg visszaesésekkel is, — mégis csak előre és fölfelé halad, s őt a jelen sivar jelenségei sem fosztják meg bizatomteljes hangulatától, úgy-hogy ő a komor jelen napjaiban is az egykoron elkövetkezendő, az egész emberiség számára a fölvirradó örök-peszach-nak szimbólumát, előhírnökét ünnepli a jelen szabadság ünnepén.

A legujabb zsidó történet

A zsidók egyetemes története. — Irtá: Dr. KECSKEMÉTI ÁRMIN

I. és II. kötet.

Szerző azt tűzte ki feladatául, hogy Graetz és Dubnow többkötetes műve helyett hü, rövidebb szabott, de amellet kimérető képét adja a zsidóság sorsának az első chorbantól a jelen korig. Három részre osztja az óriási anyagot. Az első rész több mint másfélezer év történetét foglalja magában, kezdi a babilonai fog-ságból való visszatéréstől és felsorakoztatja a zsidóság történetét az első kereszties háboruig. Az első kereszties háboru után kezdődik tudvalevőleg a zsidóság rendszeres elnyomása és lealázása. Ezért a II. rész a gettó történetét adja

2096—1750-ig. A zsidó ujkor tulajdonképen a XVIII. század közepén kezdődik, amikor a felvilágosodás küzdődi a zsidóság számára is emberi jogokat követeltek és ezt a kort tárgyalja a III. rész.

A két kötet szines, egyéni stílusban van megírva. Aki nem is fogadja el szerző minden állítását, készséggel elismeri, hogy könyvében alapgonddal azt domborította ki — saját szavával élve —: »A harmadfélezeréves multnak nagy tanítésa: a zsidó erkölcsi idealizmus. Hogy akit a legsivarabb józanság, a kiméletlen pozitívizmus, a lelki szikkadtság hor-

Hygienikus, egyszerű, olcsó Mikve-berendezéseket készít, átalakít, javít

GYENES ANTAL központi fűtés-, vízvezetékek-, csatornázás- és fürdőberendezési vállalata

Debrecen, Arany-János ucca 27. ☎ Telefon: 9-37.

Töchterpensionat Marta Marcus, früher Baden, jetzt **Montreux-Chillon** (Franz. Schweiz)

Gründliche Erlernung der franz. Sprache, wissenschaftliche hauswirtschaftliche Ausbildung Streng rituell. Referenzen und Prospekt durch die Vorsteherin.

dezőjának, terjesztőjének tartanak, a zsidó: vértanu-sorsot vállalt a hitéért. Materialista lélek erre nem képes. A zsidó nemcsak a gazdasági haladás tényezője volt, hanem a legmagasabb rendű-lelküset is tanította a hitéért elszentvedett mártiriummal.

A következőkben találomra kiragadunk a müből egy a távoli Keleten és Délen lakó zsidó diáspora-ával foglalkozó részletet:

— A Földkerekség majdnem minden zugában élnek zsidók. Meglepő egy körülbelül 2800 éves kínai kézirat, melyben említve van Noé, Abraham, József és Mózes története. Perzsa zsidók telepedtek Kinába (Kr. e. 224). A zsidó kínai neve: »Jol-tak«, vagy Go-go». A kínai zsidók magukat: »Pan-Khin-Kian«-nak nevezik. Vallástörvényi ismereteikre jellemző, hogy a levágot jószág husából eltávolítják a tilalmas ereket. Kai-Fang-pu városában (Sanghai-tól 500 km-re van egy zsinagóga, mely 1183-ban épült. A falain kínai és héber írások. A kínai zsidók közt akadnak, akik beszélnek is héberül. Használják a tefillint és az imarójtokat (cicisz); az i-tentisz-teletnél a Tórá-t. Más szent könyvet nem ismernek. Az ujszüölt fiuk felavatását a 30. napon tartják. A legnagyobb község Kantonban (15—20.000 zsidó). A zsinagógájuk három kis hajóra van építve a vízben s mielőtt belépnek, megfürdenek télen-nyáron a folyóban. Külsejük és életmódjuk, mint a kínaiaké. Vannak ott zsidó táborok, tengernagyok, fölhisztek, sőt mandarinok is.

Japánban érdekes zsidó nyomokra bukkantak. Jamató környékén van két régi falu: Gósen és Menász, melyek héber nevek volnának; japán etimológiával nem magyarázhatók meg. Usumasa városában egy másfélezeréves kut van, melynek ká-vájába bevésve van az »Izráel« név. Az exotikus országok zsidói közt érdekes vallási sajátosságok vannak. Például a bucharai zsidók a semóne-eszré imánál nyugatra fordulnak s peszach előestéjén szokásos a peszach-áldozat: egy bárányt vág mindenki; a szegényebb zsidók közösen. Az indiai fekete zsidók megülik mind az ünnepeket purim kivételével, melyet nem ismernek. Dahomey fekete zsidóinak templomában még van áldozati kultusz főpappal és papi családokkal. A törvények bevésve a templom falába. A Tóra pergamenre írva, héber betűkkel; csak a pentatenchot ismerik. Szigoruan veszik a szombatot s a pogány környezet dacára őrzik a tradíciót. A krimi zsidók társalgási nyelve a tatár.

A tudományos kutatás bebizonyította, hogy egyik-másik kaukázusi törzs zsidó eredetű. Elsősorban a mingreliaiak. Aztán az összetek szokásai, kivált esketési s temetési szertartásaik egyeznek az ó-hóberrel. Az oesztóknél a gyermekek-

telenül elhalt férfi fiére köteles volt a sógornót feleségül venni. A csécsencek is zsidóknak tekintendők. Az abessziniai falásák nyelvében héber kifejezések, de vallásgyakorlatokban keresztény fogalmak és szokások is vannak. Tartják a szombatot; a peszach bárányáldozat is szerepel náluk. Egész elkülönödvé élnek a városnegyedben és falvaikban.

Délafrikában számos zsidó farmer. A kezdetleges viszonyok közt az ő modern földmívelő módszereik nagy hatással volt a burokra, mert olyan területeket is termővé tettek, melyekkel azok nem bírtak. Délafrika mezőgazdaságában egész új korszakot jelent a bevándorolt orosz zsidó, Kafinowitsch működése, akit a földmívelésügyi miniszter példaképnek állított a bur mezőgazdák elé. Egy másik zsidó farmer, Surie, a burgonyakirály néven ismeretes. Az angol gyarmatokon tevékeny zsidó vállalkozók: Dél-ausztráliában a Montefiorek, Uj-Zeelandban Sir Julius Vogel, Délafrikában Mo-

Budapesti Nemzetközi Vásár
1927. április 30. — május 9

A magyar és számos külföldi állam iparának bemutatója.

50%-os utazási kedvezmény a bel-földi vasuti és hajózási vállalatoknál

Vásárgazdálkodók kaphatók: a Vásárv. d. Budapest V. Alkotmány ucca 8. és az összes bel- és külföldi tb. képviselőknél.

senthall (iparvállalat). De Pass, nagy hajóscég lape Townban; Natalban Nathaniel Isaacs, Transvaalban (gyémántipar) Sámuel Marks, Barnett Barnató Wernher, Beit & Co. Kanadában a Joseph-család (vasuti vállalkozók) és sok zsidó a jamaikai cukoriparban (J. Jacobs: Jew. Contributions to Civilization).

A szombatra eső Erev Pészach

Miért oly ritka jelenség Erev Pészach Sabbaszkor?

Főösleges leszögeznünk azt a köztudomású tény, hogy Erev Pészach csak ritkán esik szombati napra. Mintha bölcséink évezredekkel ezelőtt, a zsinagógai naptár menállapításánál arra ügyeltek volna, hogy szent Pészachunk előestéjének szombattal való egybeesésével járó komplikációk a minimumra redukáltassanak.

De nemcsak manapság, amikor előre megállapított tökéletes kalendárium fölött rendelkezünk, van ez így, hanem, amint a talmudból (Peszóchim 66.) kitűnik, a Bész-Hamikdos idejében is, amikor a naptárt

a jeruzsálemi nagy zsinat férfiai, hónaponként (על פי הוראיי) állapították meg, szinte eseményszámba ment, ha Erev Pészach sabbosra esett.

A talmud ugyan elbeszéli, hogy »egyszer Niszan 14. szombatra esett s ellejtették a szabályt, hogy lehet, illetőleg kelle a szombat decára az Erev Pészachkor kötelező peszach-áldozatot a szentélyben bemutatni.«

Ami az időközöket illeti, amelyekben ezen jelenség megismétlődik, nem egyforma, sőt nagyon is eltérő, de konstatal-

Megjelent

A Zsidók Egyetemes Története

2 pompás kötetben, 800 oldalon, 100-nál több képpel

Ára 36 pengő

Kapható minden könyvkereskedésben vagy a főbizományosnál: Mentor könyvkereskedés, Budapest, VI., Andrassy-út 17.

Wesilla mosás a legtakarókosabb

ható, hogy átlagosan 10 év. (Említésre méltó a szombati Erev Pészachnak jelenlegi gyakoribb megismétlődése. Az utóbbi nyolc évben háromszor találkoztunk ily Erev Pészachal: négy évvel ezelőtt (1923-ban), az idén és három év múlva, 1930-ban ismét. Ekkor azonban nagy hézag fog beállni, mert az ezt követő szombati Erev Pészach csak husz évre rá 1950-ben fog ismét bekövetkezni. Az 1923-i szombati Erev Pészachot is csak a 13-év előtti 1910. évi hasonló Erev Pészach előzte meg).

Önként felvetődik a kérdés, hogy tulajdonképpen mi az oka ezen ritkaszerűségnek?

— Ezen kérdés megoldásának kulcsa zsinagógai naptárunk strukturájában fedezhető fel!

Naptárunk lényege t. i. a következő: A zsinagógai hónap szabályszerűen aznap kezdődik, amelyen az *ujhold* van. Ezen szabály azonban négy módosításnak van alávetve, amelyek ugyan a Roshasonó megállapításánál alkalmazandók, de ezáltal az egész előző év hónapjaira kihatással vannak.

A négy módosítási pont a következő:

1. A Roshasonó *ujholdja* (לא ארץ ראש) Ha Roshasonó *ujholdja* vasárnap, szerda vagy pénteki napon van, akkor az *ujholdat* követő nap a Roshasonó;

2. (מולד וכן כל תדריש) ugyancsak kitolatik a Roshasonó az *ujhold* napjáról, ha *ujhold* déli 12 órakor, illetőleg azután van;

3. (מסדר בשמיטה נריש) ha Tisri *ujholdja* *kedd* hajnali 3 óra, 11 és egyharmad perckor, ill. utána van, akkor a Roshasonó (az első pont figyelembevételével) csütörtökre állapítatik meg;

4. (במי תקפ"ט אחר מעוברת עקור מלשמיטה) ha *ujjövünk* *ujholdja*, szökőév utáni évben *hétfőn* délelőtti 9 óra 32 és 13/18-ad perckor, ill. utána van, Roshasonó a következő napra, *keddre* tolatik ki. (Ezen negyedik jelenség — amelyre a most következő Roshasonó 5688. példa — *legritkább esetek közé* tartozik!)

Ha már most e megszorítások figyelembevételével meg akarjuk tudni, hogy a hét négy napjának (*hétfő, kedd, csütörtök és szombat*, amelyre Roshasonó egyáltalán eshet) Roshasonó első napja eshetősége szempontjából *minő esélyei* vannak, megállapíthatjuk, hogy míg a *hétfői, csütörtöki és szombati Roshasonó* eshetőségeinek az *ujhold* átlagos 48 órai fluktuációja áll rendelkezésre (például a *hétfői Roshasonó* a fentiek szerint előállhat ha az *ujhold*

szombat déltől hétfő délig levő időben következik be, ugyanígy a *csütörtöki és szombati eshetőségek*), addig a *keddi Roshasonó eshetőségnek* (a 3. pont alapján rendszerint csak 15, maximum azonban 24) *átlagosan csupán 18 órai ujhoid-fluktuáció áll rendelkezésére*.

Ezek szerint matematikai pontossággal kiszámítva, *keddi Roshasonót* átlagosan 10 évenként egyszer nyerünk! (Mivel a hét négy napja közül, amelyekre Roshasonó

eshet, 3-nak esélyei egyformák, míg a *keddi esélye* (48:18) kb 2 és félszerre kisebb. A 25-et megszorozzuk a 4 nap számával egyenlő 10.)

Erev Pészach viszont csak akkor esik szombatra, ha az utána következő Roshasonó *kedd*.

Jelen tanulmány tehát teljes világosságot derített a kérdésre, hogy miért oly ritka jelenség az Erev Pészachnak szombati nappal való egybeesése!

Rituális szabályok a szombati Erev Pészachra

1. A *chómecc* eladása pénteken délelőtti fél 11 óráig történjék, csak annyi *chómecc* hagyandó meg, amennyi az étkezéshez beárólag szombat reggelig szükséges. Kereskedők, akik péntek délután is *chómeccal* foglalkozni akarnak, tartoznak a *chómecc* eladási szerződésben feltüntetni, hogy a szerződés csak d. u. 6 órakor (üzleztársak) lép hatályba, amikor a *chómecc* helyiség kulcsa a vevőnek átadandó.

2. A *csütörtök* este felkutatott *chómecc* péntek d. e. 10 órakor elégetendő.

3. A *konyhát*, »Sparherd«-et pénteken teljesen *chómecc*-mentessé kell tenni, illetőleg a kályhát izzó parázzsal ki kell égetni. A szombat reggelig szükséges *chómecc* és *chómecc*-edények a *konyhából* eltávolítandók.

4. Szombatra már a *peszachi edényekben* *chómecc*-mentes ételeket főzünk. Mivel azonban péntek este és szombat reggel az ételekhez még *barchesz* eszünk, *chómecc*-tányérok és *evőeszközök* használandók. A *peszachi edényből* a *chómecc*-tányérba közvetlenül átírítani tilos, hanem a *peszachi edényből* egy (hideg) *peszachi kanállal* ürítjük át az ételeket. Természetesen az átöntésnél nagyon óvatosan kell eljárni s a kezeket a *barchesz* után állandóan meg kell mosni, mielőtt a *peszachi edényhez* nyulunk.

5. Szombatra nem készítendőek *hüvelyesek* s általában *tapadós ételek*.

6. Pénteken okvetlenül ve-

Legolesőbb árban kaphatók

Orth. בשר של פסח

hagyaljai, asztali fehér és vörös borok

☎ Telefonhívó: J. 122-91. ☎

gyünk »Chaló«-t úgy a *barchesz*ből, mint a *Macesz*ből! A *szédepréz* való sült tojás, sült hus és »Charojszesz« is pénteken készítendő el. A »mórjajr«-hoz való *torma* azonban (lehetőleg nem-zsidó által) szombat este *Jointovkor* reszelendő meg.

7. Szombat reggel nagyon korán kell imádkozni, hogy fél 9 óráig, amikor a *chómecc* élvezetének tilalma beáll, a reggelizés befejezve legyen. (A »só la jsszűdesz« *kedvéért* helyes, ha reggel *barchesz*hez mosunk, bencsolunk, utána *kis szünetet* tartunk és ismét mosunk *barchesz*hez.)

8. Reggeli után az *abrosz* a *chómecc*-morszáktól alaposan kirázandó és a *használt chómecc*-tányérokkal és *evőeszközökkel*, hozzá nem férhető helyre elzárandó. Megmaradt *chómecc* nem-zsidóknak ajándékozandó el; a *szoba* kisérendő s amikor a *chómecc* már teljesen ki lett takarítva, elmondjuk a »כל המידה«-t.

9. A *szombati ebédnél* (ugy mint más Erev Pészachkor) tilos úgy a *chómecc*, mint a *macó élvezete* s nem ehetünk egyebet, mint *halat, tojást, húst* (esetleg *knédlit* és *chremzlit* מני מותר mond' ssal.)

10. Sabboszról *Jointovra* mindennemű — még a nem munkával járó — előkészítés tilos!

Szerezzünk előfizetőket a ZSIDÓ UJSÁG-nak!

Zucker Mózes

borpincéjében, Rombach-u. 5.

ארץ ישראל כרמל וויין

Jeruzsálemi karmel bor.

Hittestvérünk! Csak szombattartó cégnél vásároljon!

Posztó-, divatszövet, szabókellékek áruháza nagyban és kicsinyben. Különlegességek uri- és női-szövetekben — Billiard és játékasztal-posztó

Seidner Lipót

áruházában, Budapest, Kertész-u. 43. Telefon: 134-74.

A Zsidó Ujság előfizetőinek 5 százalékos kedvezmény!

SIRKÖVEK

A legolcsóbb árban kaphatók!

מצבות

ADLER J. sirkőraktárában Budapest, VII., Károly-körút 7. Szombaton és ünnepeken zárva.

Egy zsidó Nagyasszony halálára

— Donáth Sámuelné emlékezete —

Írta: POLL LEA

(Befejezés.)

Óh, hányszor bámultuk igaz i-tenfélelmedet és minden pőz nélkül mondhatom, ezen i-teni ihlet átszellemesített bennünket, mert ugy döntöttem az áhitatos, igazi ihletet, mint a tavaszi nap a gyógyító sugarait.

Minden egyes találkozásunk után újra és újra bámultam és csodáltam szellemességedet. És ilyen együttlét után felrissültem, mert minden szavad a lelkek, az igaz, a telt lelkek birodalmából volt. Lágy szavaidnak melegsége telítve volt életetszőró káprázattal.

És mindennek, sajnos, vége. — Vége. A szellemesség forrása kiapadt. Az örökösön adó, másnak igen —, de magának sohasem kérő kéz örökre bezárult. A szeretetet és vallásosságot hirdető ajkak elnémultak. Elnémultak, anélkül, hogy egy jaj, egy panasz kelt volna — idegek előtt — ajkaidon. Mert Te csak vigasztaltál, Te csak könyveket száritottál, de sohasem fakasztottál. És mi nem tudtuk, hogy ez az egészséges, szép, üde, fiatal teremtés, ennek a drága léleknek hüvelye pár hét óta mennyire beteg lett.

Te magadban hordtad a bánatot, a fájdalmat és nem akartál senkít sebezni, szomorítani. És amikor már hívott az Ur magához és Te érezted és tudtad ezt, hét gyermekedet atyjuk szeretetébe ajánlottad, de panasz, zokszó nem hagyta el ajkaidat. Te jámbor, szent életű asszony, mint egy szent váltál

meg a földi élettől. Magad kéréted az ágyadnál virasztó férjed, hogy Veled a Vidújt, hogy Veled a Smá Jiszroél-t elmondja. Tiszta lelked így még megtisztultabban — magát Teremtőjének ajánlva — szállt az egekbe, vissza mennyei Atyjához.

Ez az iszonyu csapás nemcsak családodban ütött nagy rést, hanem az egész város zsidó társadalmának életében. Mert midőn némán álltam, láttam, hogy az a szeretet, melyet Te mindenkiiben felgyújtottál, elkísér egészen a sirig. Láttam, hallottam, midőn fiad, férjed, sógorod — megrázóan bucsuztatott, hallottam a zokogását mindenkiének, a helybeli és a vidéki zsidóknak és keresztényeknek, mindenkiének, aki csak ismert. És sok-sok érző szív fogja érezni hiányodat. Sok-sok idő fog elmúlni, míg ezt a tátongó őr betöltheti egy ilyen erényekben gazdag, jó tulajdonságokban áldott nő, mint Te voltál. De elkísér Téged hálánk, kegyeletünk még a siron tulra is és örökké élni fogsz emlékünken. És ha leányaink elé eszményképet akarunk állítani, ha a leánynevelés kérdését tisztán szellemből hozzáértéssel akarjuk megoldani, akkor oda állítunk Téged, Donáth Sámuelné z.c.l. az utókor elé és azt mondjuk: Ez a zsidó nő! Ilyen az igazi zsidó asszony!

I-ten veled!

Márton Jenő
Fiuinternátusa

Bpest, Andrásy-ut 95. (Villasor)

Bennlakó és bejáró elemi és középiskolai tanulók számára

Szünidei telep Balatonszárszón בשר קonyha. XIX. tanév. (Telefon 125-43.)

ARANYBORJU

Aranyborjut csináltak egykor régen A pusztaságban dacos őseink, Azóta lényes, nagy arany szemével Az emberekre gögősen tekint.

Az aranyborju csillog, villog lényben, De zive, lelke még sincs nekt. A régi I-ten régi templomában Van még elég, ki százszor megveti.

Az aranyborju csillog büszke göggel Az emberekre hidegen tekint. Mint ott a pusztán nagy prófétánk Móse, Döntünk le a hazug bálványt megint!

Az aranyborjut összetörte Móse, Porát szétszórta a vizek felett. A míg csak szívünkben Móse élni fog Istenünk az arany nem lehet...

Neumann Endre.

Igaz beszéd

Rabbi Meilech, a lizenski, mondta: Biztosan tudom, hogy halálom után részese leszek a gan-edenbeli üdvösségben. Meri ha megkérdez az égi ítélőszék, amint ezt Bölcséink mondják: Tanultál? Becsületes voltál? Betöltöttem a parancsolatokat? Gyakoroltál jótékonyágot? Ezekre a kérdésekre minden további nélkül »nem«-mel fogok felelni. Erre azt fogják monkani: »Igazat szolt ő, tehát megérdemli az üdvösséget.«

Magántanulók Utmutatója

Szerkesztette: Márton Jenő. Kapható a szerkesztőnél (Andrassy-u. 95. valamint bármely könyvkereskedésben

Ára: 3 pengő

Megrendelhető a kiadóhivatal utján is

Gyermekek részére

בשר של פסח piskóta kapható. Weisz Mór teasüteménygyár, VII., Dob-u. 22. Bpest.

Orth. kóser Viktória kövér Sajt

és egyéb sajtkülönlegességek a legjobb minőségben állandóan kaphatók Viktória sajtgyárnál Ólbó, (Vas m.) Hechscher, a sárvári orth. izr. hitk. rabbinátusától.

Maczesz a sanyarúság kenyere

Alacsony, bőrrrel bevont sámlján ül a Berl, a cipész, háttal az ablak felé és faszegkekkel egy gyerektalpat szegez. A tavaszi nap olyan meleg már és sugarai világítanak az ablakon és lenge fuvalatot irángítanak Berl hátára és ráncos, vörös, deres nyakára. Olyan jól esik neki az a kis meleg, a tulhideg tél után, amikor az ember alig mert az ablakhoz menni. Olyan világosságot áraszt a nap, hogy az ember alig tud ülni az ablakokkal szemben... És vigan ugrádozik kalapácsa a kis faszegkek felett és szíve kéjesen örül. Milyen szerető I-tenünk is van nekünk és életöröm hatja át a szívét. De hejón a szomszédasszony és kérdezi.

— Hol van a felesége a Jachne Devoso?

Almaiból riasztotta fel az asszony az ő köhéscső hangjával.

— Miért kell neked a feleségem? — kérdi Berl.

— Kérni akartam, hogy hengeressen nekem egy pár maceszt.

(Macesz! Mintha kést szurtak volna szívébe... Most sütnék már maceszt.)

— Jó. Meg fogom mondani feleségemnek, ha hazajön a piacról.

»Macesz«, ismételte Berl, amikor a szomszédnője messze volt már. A szeme a sarokba tévedt és bánatos töprengésbe merült. A cipő és kalapács kiesett lankadt kezéből. Szemben a falon deszka volt beültve, diszhely az edény számára. A sarokban állott egy pár vasfazék, egy ótágu gyertyatartó bádögéből és azután... azután egy üres hely. Valamikor ott állt három szép fénylő gyertyatartó. Egyszer... És a másik sarokban ott áll még egy szamovár. Valahányszor Berl az üres helyre néz, szomorú gondolatai támadnak. Nászajándékul lakodalmára kapta egy gazdag nagybácsijától a rézgyertyatartókat és minden szombaton és ünnepeken megörvendeztetették szívét, amikor ott álltak vigan lobogó gyertyáikkal az asztalon. És ezeket a gyertyatartókat egy peszách nyelte el egy néhány évvel ezelőtt. És ahol álltak, az a hely a deszkán üres és Berl úgy érzi, valahányszor odanéz, mintha egy rejtett, sötét lélek »sive«-t ülné. Sok évvel ezelőtt volt, amikor elvitte őket Zélighez, a Zlogoshoz, ahol még most is rozsdásodnak. És mi volt két évvel ezelőtt? Akkor a szombati felöltőjét, amit esküvőjére csináltatott magának, szintén oda-

vitte. Akkor azt hitte, hogy mindjárt peszách után, mihelyt az első rubelt megkapja, kiváltja felöltőjét és a gyertyatartókat. És mi volt a vége? Sohasem volt fölösleges pénze, az adósság mindig nagyobb lesz, a kamatok nőnek. Legyen boldog a felöltővel Zélig. És mit fog ebben az évben tenni? Ez a kérdés jár a fejében. Mi a különbség ez év és más év között? Ebben az évben sincs pénze maceszra. Kétségbeesve néz az üres helyre és pillantása megakad a szamováron. Villámszerű gondolat megy át fejen és reszketés rázza tagjait. Lesüt szemét, mintha félne odanézni. Előbb a gyertyatartók, azután a felöltő, most a szamovár és még mi? Szemei kutatnak a szobában, mintha nézné, mit rejteget magába és hányszor telik még a peszáchra. Lát még egy pár párnát és szeggyel telten lezárja szemét. Régi emlékek szállnak fel benne, kezével dörzsöli homlokát, gondol gyermekeire, két kis fiúra és leányra, akik most ártatlanul jétszédőznek az utcán és gondol arra a gyermekére, amelyik kinlódott sokat, de most már boldog — a másvilágon. (Most már egy nyolc éves leányka lehetne, bár csak még most is magának mondhatná.)

És mindezeket a szomorú gondolatokat lerázza magáról. Egy erőteljes lendülettel ismét felveszi a munkát és mintha gondolatait el akarná terelni, dühvel fekszik neki a faszegkeknek és reszeli azokat lázasan. Hiába. Egy néhány perc múlva ismét felül benne a kérdés: Macesz? Szamovár? És megint lehanyatlík keze a munkáról és megint ránéz a szamovárra. És úgy tűnik fel neki, mintha a szamovár megszólalna: hagyj engem békén, ne nézz reám kétségbeesett pillantásaiddal. És Berl már úgy képzei, mintha nem volna ott a szamovár. Micsoda siralom! Még egy pohár teával sem üditheti az ember a lelkét. Dehát mit tegyek? És peszách? Talán megint menjek a jótékonsági előjáróhoz, hogy adjon nekem maceszt? Hiszen oda még finomabb emberek járnak. Különb vágyok én, mint Leib tanító? És még sok más olyan finom ember, akik nem beszélnek sokat, hanem egyszerűen vesznek. Talán ha pár évvel ezelőtt Jachnera hallgattam volna és lealázkodtam volna, talán most is állnának itt a gyertyatartók? És valahányszor ránéz a szamovárra, oda szeretne menni és magához szeretné ölelni szeretettel és hűséggel, övni mint egy gonosz szemtől. —

Ehrlich M.

Kár, kár! — mondja. — Talán jobb volna, ha nyíltan bevallanám a szegénységemet, mint... De ezt a gondolatot sem tudja végig gondolni.

— Nem! — kiáltott fel önmagában — nem! Sohasem fogom kezeim kéréleg kinyújtani. Inkább menjen a szamovár és minden, ami itt van a pokolba, semhogy szégyennel beszennyezzem magam. És megint ránéz a szamovárra, de most már haragosan, hidegen és idegenül, mintha már meg is szabadult volna tőle...

Öt éves Mendeleje szaladva jön be a szobába. Öt éves meztillásos fiú, vörös, friss arccal és vidáman tekintő szemekkel, kezében egy darab macesszel és szól apjához: — Nézd csak mi van nekem! — Jó, jó! — mondja Berl, amint látta a friss arccskát és bensőleg megnyugodva ölébe vette. — Veszel nekem peszáchra diót is apa? — Jó, jó. Veszek neked tiacska, de kérdezned kell a négy káset. — Jó, majd kérdezem, de mondd meg nekem. — Jó, hát tanuld meg. Így kell kérdezeni: »Apa négy káset akarok kérdezeni.« Ismételd. Apa, négy káset akarok kérdezeni.

— Az első káse így hangzik: ma mistano... itt megakad és gondolkodik. Mondd, kérlek, tovább apa. — Mindjárt — mondja Berl komolyan. — Az első kérdés így hangzik: minek kellünk mi, szegények, e világon? — Nyílik az ajtó és Jachne éppen akkor jön be, amikor Mendele ismétli: — Minek kellünk mi, szegények e világon? — Megáll és úgy érzi, mintha törődés érné a szívét. Mendele lecsuszik apja öléből és Berl izgatottan kérdezi: — Hát mit csináljak? ... Hisz van még — sutogja az asszony — hitközség — és lesüt a szemét... Berl megértette. — Hogy én menjek az előjáróhoz, azt nem fogom megélni! De macesz? — kérdi sirva. — Macész — ismétli — lesz, nem fogunk peszáchkor chómecot enni. — Ledobja piszkos kötényét, magára veszi felsőkabátját és morog valamit. Az asszony lelegzetét visszafojtva nézi, hogy áll fel a kis székre és a deszkáról leveszi a szamovárt. Fel szeretett volna kiáltani, de nyelve olyan volt, mintha megbénult volna kiáltani, de nyelve olyan volt, mintha megbénult volna. De amikor Berl az utcán volt, összeesett, tördelte a kezét és kiáltott: a szamovár...

És sirt ott, amint egy halottat szokás siratni, halottat, akivel éppen beszélt az ember és akivel igen sok jó órát töltött.

Az iskolásgyermek szombatja

Irta: Alexander Vilmos (Sátoraljaújhely)

Az orthodox zsidóság közvéleményét erősen foglalkoztatja jelenleg a sabbosz-probléma és egyszer mind a legfontosabb feladatának tekinti gyermekeinek vallásos nevelését oly irányban, hogy a szombattal összeütközésbe ne kerüljön és hogy gyermekei a szombatmegszegést ne szokják meg. Bölcs Salamon mondása (Mislé 25): »Neveld a fiut az ő módja szerint és akkor ha megöregszik sem fog eltérni attól«, sehol sem oly helytálló, mint éppen a gyermekek szombattartásánál. Ha a gyermek zsenge korában megszokja a szombat szigorú betartását, nehezére fog esnie felnőtt korában a szombaton teltennie magát. Ha a gyermek fogékony szívébe be lehet plántálni a szombat szentségét, ha megtudják vele értetni, hogy

כל המהלל את השבת כאלו כבוד
כלל התורה כלה

a szombat betartása felér az egész Tóra megtartásával, viszont, aki a szombatot megszenteltetni, mintha megtagadná a szent Tant. akkor bizony óvakodni fog a chilul sabbosztól.

Sajnos, meg kell állapítani, hogy a hithű zsidó helyzete nagyon kedvezőtlen ebben a tekintetben — különösen a vidéken. Addig, míg a gyermek az elemi iskolát látogatja, megóvhatják a chilul sabbosztól, mert zsidó hitközségeink zsidó elemi iskolákat tartanak fenn és a gyermek fel van mentve az iskolalátogatás alól, tehát a szombat megszegését nem látja szemé előtt. De bizony másképpen áll a dolog a polgárba vagy középiskolába járó gyermeknél. Zsidó polgárunk vagy középiskolánk vidéken nincsen, ennél fogva a 10—11 éves gyermek vagy állami, vagy más felekezeti iskolába jár. A szombati iskolalátogatás természetesen kötelező és ha koncedáljuk is, hogy a tanár nem kényszeríti

a gyermeket a szombati írásra, de elkerülhetetlen, hogy számítani vagy geometriai óra ne essék szombatra is és így órákon keresztül lát maga előtt más zsidó tanulót rajzolni és írni. Mily nagy megpróbáltatás előtt áll a z ilyen gyermek, aki hithű szülők gyermeke, akit otthon figyelmeztettek a szombati írás tilalmára? Mennyit szenved a szombat magasztosan szent eszméje a gyermek lelkében, mikor szombaton reggel, akkor, amikor édes apja a templomba készül, akkor a gyermek összeszedi a könyveit füzeteivel és az iskolába siet. S odaérve teljesen meg is felejtkezik, hogy tulajdonképpen sabbosz van, mert sem az iskolaudvaron, sem az iskolában — szombati hangulat nincsen.

Ily környezetben és ilyen körülmények között nő fel az ifjú négy, illetve nyolc éven keresztül, a szombatot oly körben tölti, ahol a szombatról nem vesznek tudomást. Ha majd az iskolát elhagyja, hivatalt kell vállalnia, kenyérkereset után kell néznie, lesz-e, lehet-e benne anynyi ellentállás — ha jó elhelyezkedés kínálkozik —, hogy ezt visszautasítsa, mert esetleg a szombat megszegésével jár.

(Vége köv.)

CSISZTANOSZTIGRÓBULAZKÓBESZŐBŐS

— A ZSIDÓ EMIGRÁCIÓ UTJA. A kivándorlásra kényszerített zsidók ügyeit intéző szervezet (Hias) legutóbbi konferenciája New-Yorkban tartotta. A konferencia a szervezet elnöke Abraham Hermann nagy beszédet tartott az észak amerikai bevándorlási korlátozás ellen, amely anynyira megy a kegyetlenségben, hogy nem engedik meg a legközelebbi rokonoknak beutazását amerikai hozzátartozóikhoz. Ez a korlátozás hállatlanságot is tartalmaz, mert Amerikát a bevándorlók tették nagygyá és most bezárják előttük az ajtót. A konferencia elhatározta, hogy félmillió dollárt fog rászánni az emigránsok egy részének Ausztrália és Dél Afrika felé való irányítására. Hogy az emigránsok boldogulhassanak, előbb ipari kiképzésben, illetőleg tovább képzésben kell részesíteni őket. A társaság ezt a munkát is akarja el végezni.

A mutatóvényszámhoz

E heti számunkat sok ezer példányban küldjük szét **mutatóvényszámként**, elegendő ahajtván tenni a közönség széles rétegeiből hozzánk intézett ebbeli kívánságának. A minden oldalról megnyilvánuló bizalomért ezúton fejezzük ki köszönetünket és jóleső érzéssel mutathatunk rá arra, hogy Olvasótáborunk összefartó támogatása által, ma már módunkban áll anyagi áldozatot hozni azok részére, kik az általános gazdasági depresszió következtében nem képesek lapunkra, az oly fontos orthodox szellemű orgánumra fizetni.

Elhatároztuk tehát, hogy minden ujonnan belépő előfizetőt a következő kedvezményben részesítünk:

Az előfizetés csak f. évi május 1-től lesz számítva. A lapban közölt regény előző folytatásait kívánatra díjtalanul megküldjük.

Tetszés szerint megkaphatja alábbi könyvek egyikét, ajándékképpen.

Hiközségi tisztviselő ár- engedményben részesül.

Az előfizetési díj átutalására csekklapot mellékelünk, melynek hátsó oldalán kérjük jelezni a könyv címét.

Könyvedvezményünkben csak a 2 héten belül fizetők részesülnek.

Könyveink

Heine: Bacharachi rabbi.

Telekes B. ford.: Dániel.

Salom Asch: Avrumele megjött...

Dr. Singer Leó: Apró történetek a Talmudból.

Teljesen megbízható **Világédenyáruházban** Legolcsóbb árban
של פסח **husvétí edények** VIII., Népszínház-u. 29. Telefon: J. 146—19. **legnagyobb**
Kilós és prima zománcedények, porcellán és üvegáruk. **választékban.**

HIREK

NAPTÁR

שבת הגדול פ' אדר - א' כ' דפסח
Chómectilalom kezdete:
Szombat délelőtt 8 óra 30 perckor.

שבת kezdete (Bpest): 6 óra 25 p.
שבת vége és יום טוב kezd: 7 " 10 p.
יום טוב kimenetele (hétfőn) 7 " 10 p.

יום דפסח: szombat és vasárnap
שבת ויום טוב kezd. (Bpest): 6 ó. 35 p.
יום טוב kimenetele (vasárnap): 7 ó. 20 p.

Összes előfizetőinknek és hi-
veinknek boldog ünnepet

שמחת יום טוב כשרות של פסח
Kívánunk szívélyes üdvözléttel
A Zsidó Ujság.

Lapunk legközelebbi száma
az ünnep után א"ה a rendes
időben jelenik meg.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS!

Tisztelettel kérjük azon t. előfizető-
inket, akiknek előfizetése április hó
15-én lejár és akiknek előfizetése
már előbb lejárt, hogy a jelen szá-
munkhoz csatolt postabefizetési lap
utján az előfizetés megújításáról gon-
doskodni sziveskedjenek, nehogy a
lap szétküldésében fennakadás áll-
jon be.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyed évre 5.— pengő
Fél " 10.— "
Egész " 20.— "
Egyes szám ára 40 fillér.

„ZSIDÓ UJSÁG”
kiadóhivatala.

— A TOKAJI FŐRABBI ESKÜVŐJE
ÉS BEIKTATÁSA. Boldogult Strasser
Akiba tokaji főrabbi leánya, Lea, f. hó
5-én tartotta nagy ünnepek között
esküvőjét Jungreis z Nándor tokaji
főrabbiával, kit ugyanakkor iktattak be a
főrabbi székbe. — Az új főrabbit a fé-
nyesen kidíszített templom előtt dr.
Goldman Mór ügyvéd és Fränkl
Dezso köszöntötték, majd Lazarovits
Adolf hitközségi elnök átadta az új fő-
rabbinak a templom kulcsát. A főrabbi

szivbemarkoló, magasszárnyalású magyar
beszédben adott mélyreható programot,
megköszönte a többi felekezetek, a ha-
tóságok, egyetek és hitközségek meg-
jelenését. A felekezetek közül a katho-
likus, református és a görögkeleti tokaji
lelkészek, a hatóságok részéről a Fő-
szolgabíró, járásbírósi elnök, városi
bíró és a közjegyző tartottak szebbnél-
szebb üdvözlő beszédeket, sok szeren-
csét kívánva a főrabbinak, a menyasz-
szonyának és az egész hitközségnek. Az
ünnepség idején a tokaji rendőrség és
tűzoltóság álltak diszorséget. Este nagy
lakoma volt, melyen a tokaji főrabbi
ajtya Jungreis Antal gyöngyösi főrabbi,
a debreceni, a tiszapolgári, tiszafüredi,
vágselyei, szerencsi, pápai és tarcali fő-
rabbiak, a bodrogkereszturi és a tokaji
rabbiak tartottak szép beszédeket. A ti-
szafüredi hitközség nevében Weisz Gás-
pár földbirtokos, a gyöngyösi hitközség
névében Herrmann Miksa gyáros tar-
tottak szép üdvözlő beszédeket. Az ének-
részeket Weinberger Farkas főkan-
tor látta el és a rendezést a »Tiferesz
Bachurim« egyesület tagjai.

— JESIVÁKAT TÁMOGATÓ EGYESÜ-
LET (Tomché Josivosz) Győr. Az 1927.
április hó 14-én megtartott tárgysorsjá-
tékn huzáson a következő számok nyer-
tek: I. Főnyeremény aranytömb: 28754.
II. Főnyeremény, talmud és kodexek 01171.
1 millió koronás arany- és ezüst tárgyak:
09664, 20332, 20641, 22875, 24661, 200.000
koronás tárgyak: 00070, 00441, 00580,
01026, 01323, 02310, 02564, 02882, 02978,
03169, 03304, 03309, 03353, 03357, 04042,
04070, 04224, 04433, 05103, 05623, 06544,
06667, 06861, 07235, 07316, 07997, 08652,
08665, 09108, 09526, 09527, 09944, 10325,
10468, 11115, 11264, 11304, 11370, 12035,
12037, 12421, 12783, 13199, 13879, 14586,
16742, 16925, 17368, 17679, 17913, 18227,
18772, 19738, 19863, 20994, 21101, 21536,
22057, 23312, 23830, 24282, 24284, 24606,
24632, 24719, 24831, 25159, 26409, 26858,
26892, 27017, 27125, 28011, 28060, 29390.
A Tomché Josivosz Egyesület központi
bizottsága.

— GYÁSZI-TENTISZTELET
JERUZSÁLEMBEN A B. E. BA-
LASSAGYARMATI RABBI UTÁN.
Deuthsch József balassagyarmati
főrabbi elhunyt a 30-ik napján Son-
nenfeld József z. c. l. és Jungreis
Ruben S. jeruzsálemi rabbiak nagy-
hatású gyászbeszédeket tartottak,
méltatva az elhunyt nagy ér-
demeit.

— A TORNALJAI HITKÖZSÉG
RABBIJA Balaji Efráim, akinek a
széferjéről a multkor a Zsidó Uj-
ság megemlékezett. Tévesen van
tehát lapunk április 1-i számában
megjelent „a nagypaládi főrabbi”
című hirben tornaljai rabbinak S.
D. Reinitz, a füleki főrabbi veje
feltüntetve.

—SULYOS CSAPÁS ÉRTE az
elmúlt héten a jóléteményeiről köz-
ismert óbudai Freudiger Lipótot,
a bpesti orth. hitközség másod-
elnökét. Egyetlen leánya, férjezett
Safirné, hosszas, súlyos betegség
után, egyiptomi kurájából hazaté-
rőben, utközben meghalt. Egy
ígéretes talentumokkal felruházott
15 éves ifjút hagyott hátra. A sors-
tól ily mélyen sujtott nemes család
iránt a legszelebb körü részvét
és rokonszenv nyilvánult meg. הנציחה

— A SZERENCSEI CHEVRA
VÁLASZTÁSAI. A multkor la-
punkban közzétett véleménnyel
szemben, a Chevra vezetőségéhez
közel álló oldalról azt az értesítést
kaptuk, hogy a választás teljesen
szabályos volt és így tehát a zsidó
ethika szempontjából nem enged-
hető meg, hogy egyesek, akiknek
kifogásaik vannak, az ilyenkor
kötelező „Din-tojre” helyébe, pa-
naszaikkal a közigazgatási bírósá-
ghoz fordulnak. — Természe-
sen készséggel leadjuk ezt az ér-
tesítést és a magunk részéről is
nagyon óhajtljuk a nem zsidó
hatóságok kikapcsolását ebből az
ügyből. Ezzel természetesen le is
zártuk a diskusziót.

HOLCZER LIPÓT
kazinczy uccat templom kántorának kitünően
sikerült grammofoonlemezel:

1. Kodausch-Kodausch — Boruch Kwad
2. Hamehadesch Betúvau — Kíduisch
3. Emesz ki ato — B'jam simchaschem
4. Wesewrew
5. Owinu Malkénu
6. Ribannau sel aulom
7. Kaper chatoénu
8. Kol nidré . . .

El molé rachmim
SCHMID NÖVÉREK
IV., Apponyi-tér 1.
régí grammofoon szaküzlet

— A NYIREGYHÁZI ZSIDÓ
KÓRHÁZ tárgysorsjátékának hu-
zása miniszteri engedéllyel három
hónappal elhalasztatott. A huzás
napját és eredményét hirtalpilag
fogják közölni.

— VEJE UTÁN HUNYT EL. Multkor
hunyt el Szombathelyen Ullmann Ignác. A
legszebb korban levő férfiú halála apósára,
Schönfeld Jakabra, a boldogasszony.
(Frauenkirchen) hitközség vallásos, derék
tagjára oly megrendítőleg hatott, hogy nem-
sokára követte a sirba. A temetésen Löwy
főrabbi bucsuztatta melegen s szivrehatóan.

— A BPESTI ORTH. SASZ CHEVRA
mult heti választásának eredménye a kö-
vetkező: Elnök: Klein Márkus, alelnök:
Feldmann Izsák, pénztárnok: Weisz Péter,
ellenőr: Löwy Izsák, titkár: Strauszmann
Dániel, titkár helyettes: Tauber Simon.
בני תורה: Frankl Adolf. óbudai Freudiger
Ábrahám, óbudai Freudiger Lipót, Klein
Feiweil, Herczog Lipót. — Választmány:
Dr. Deutsch Emil, Blau Miksa, Duschinski
Márkus, Fischer Armin, Friedmann Alfréd,
Adler Jenő, Grünwald Gusztáv, Heiden
Leó, Neugewirtz Lipót, Kövessi Ignác,
Lindenfeld Náhán, Mayer Ignác, Puncz
Samu, Papper Dezso, Reitmann Manó.
Rebenwurz Izidor, Roth Henrik, Schlesinger
(Paulai Ede-u.) Schlesinger S. J., Weiss
Mór, Stern Sámuel, Kahan (Frankl) Samu,
Weisz Ignátz, Weinstock Vilmos. Póttagok:
Rosenbaum Lipót, Freudiger Fülöp, Blau
Jakab, Müller Ferdinand, Grünwald Béla,
Renner Ábrahám, Davidovits Lázár.

— ROMÁN DIÁKSÁG ÉS A KORMÁNY.
A román diákok egy-egy botránya után
felhangzik a kormány részéről az ígélet,
hogy most végre rendet fog csinálni. Érde-
kes ezzel szemben, hogy milyen megvilá-
gításban látja a Berliner Tageblatt, a hies
német lap odaküldött munkatársa a hely-
zetet. Szerinte Romániában oly nagy a
szellemi proletariátus, hogy a diákok, ha
nem lennének nacionalisták, kommunis-
táknak kellene lenniök. A diákság a kor-
mány testőrsége lett. A kormány foglal-
lalkoztatja őket a rémületes módon elfajult
bürokráciában. A kormány szervezte meg
a diákságot, kitaratja őket a különféle
menzákon, teljesen kezében tartja őket és
minden célra felhasználja. Az u. n. haza-
fias szervezeteknek több mint 5.000 tagját
államköltségen tartják el. A zsidók az
egyetemre, nyugateurópai méretek szerint,
tulságos nagy számban akarnának beirat-
kozni. Ettől a konkurenciától félnek és
azért a zsidóheccék nem egyebek, mint
a kenyérrigység kifolyásai.

— KURATORIUM INTÉZI A
DUNASZERDAHELYI HITKÖZ-
SÉG ÜGYEIT. A pozsonyi orth.
központi iroda 921/1927. sz. leira-
tában értesítette a dunaszerdahe-
lyi hitközséget, hogy felfüggeszli

ארטה כשר של פסח
Vénus ételzsir
Sniders győri orth. főrabbi ur
hechserével ellátva
Vénus ételolaj
kiváló minőségben minden fűszer, cse-
mege- és élelmiszer-üzletben kapható
Gyártja:
OLAJMŰVEK R. T.
Kohn Adolf és Társa
Győr—Budapest
Báthory ucca 5. Tel.: T. 8—22.
Képviselet:
Sussmann Lipót és Társa
Telefon: „Uipest” 161

ארטה כשר של פסח
Fűszerárak
szilva, burgonyaliszt, eceteszenca,
ceres, csokoládé, lekvár, paradicsom,
borok, szilvórium, stb. leg-
régibb és legmegbízhatóbb beszer-
zési forrása
Schlanger Bertalan
Uj cím: Budapest, VI., Laudon-u. 7.
Szerecsen-u. sarok. Telefon 126-72.
A „Scheh Peszach” üzletére külön üzlethelyiség:
VI., Laudon ucca 6.

Eladás nagyban és kicsinyben.
Megbízhatóságról referenciákat a
budapesti ort. főrabbi ur nyujt.
Egész éven át és husvétra is leg-
finomabb vaj- és sajtok. Vidéki
megrendeléseket pontosan esz-
közlök.

Gróf Jenő
speciális betegkocsi gyártó

Budapest, VIII., Józsefu. 51. Telefon J 28—14.

Legszebb zsidó könyvek!
Heine: Bacharachi rabbi Ara 2 Pengő
Dr. Singer Leó: Apró történetek a Tal-
mudból és a Midrásból. Ara Pengő 1.20
Sass Irén: Énekek éneke.
Bibliai regény . . . Ara „ 3.20
Megrendelhető a REMÉNY zsidó ifjusági
folyóirat kiadóhivatalában. A Remény új
előfizetői 50 százalékos kedvezményt kap-
nak a könyveknél.
Budapest, IV., Magyar ucca 3. II. em. 3.

az eddigi előjáróság működését
és az ügyek vitelét egy kuratori-
umra bizza. A kuratorium élén
Schwarcz Hermann, a központi
iroda titkára áll. Ennek a határo-
zatnak előzményeképpen ugy a
nagysallói főrabbi, mint később a
pozsonyi főrabbi elnöklete alatt
bizottságok üléseztek ebben az
ügyben.

— AKIK NEM HÓDOLNAK SPINOZA
FMLÉKÉNEK. Spinoza halálának 250-ik
évfordulóján mindenütt emlékünnepe-
ket rendeztek. Természetesen elsősorban
Hollandiában. A holland zsidóság azonban
hivatalosan sehohsem képviselhette magát.
Ennek okát a hollandi zsidóság egyik ve-
zére, Seeligmann, a mult héten tartott
beszédjében kifejtette. Azt mondta, hogy
Spinoza saját jószántából hagyta el a
zsidóságot, csak akkor zsidóság lettek ki,
a midőn nem akart engedelmeskedni az
akkori szefard hitközség feyvelmi szabá-
lyainak és így tehát a hollandiai zsidók
tisztelhetik benne a minden idők egyik
légnagyobb gondolkodóját, de nem a
zsidót.

— A TABI SASZ CHEVRA jól
sikerült szijum ünnepélyt és lako-
mát rendezett Rosch Chodes Niszán-
kor, az egész Misna befejezése
alkalmából. Az ünnepségen Breuer
Bernát főrabbi, Hász Sámuel hit-
oktató szellemes talmudi és tóra-
magyarázatokkal szórakoztatták a
jelenvoltakat. A szijumnak anyagi
és erkölcsi sikere érdekében sokat
fáradoztak Schlesinger József és
Braun Lajos, az egyesület vezetői.

— HADIÁRVÁK BULGÁRIA-
BAN. A szófiai hitközség a mult
vasárnap avalta fel „Elenora cár-
nő” nevű árvaházát. Ebből az
alkalomból Lazarow tőbornok,
Szófia parancsnoka, lelkes beszé-
det mondott. Azt hangoztatta töb-
bek között: az „Önök munkája
hazafiasságuk élő tanusága. Mert
eleselt harcosok gyermekéről gon-
doskodnak Önök. A harctéren al-
kalmam volt megismerni e derék,
hősies zsidókat.”

— TANITÓJELÖLTEK STRÁJK-
JA. Jeruzsálemben most épül a
héber tanítóképző új épülete. Mivel
a vállalkozó a munkásokat nem a
zsidó munkahivatal útján szerezte,
a tanítóképző növendékei strájkba
léptek. A strájkra a tanítóképző
vezetősége azzal felelt, hogy be-
záratta az intézetet.

Henna hajfestés elron-
tott hajakat rendbehoz,
művészies hajmunkák.
KRÁNITZ hölgyfodrász
IV., Párisi-u. 5., a fõpostával szemben.

— HFLYREIGAZITÁS. Lapunk mult számában, a 2-ik oldalán, „A két tüzes szikra” című dolgozatban, 3-ik hasáb, 12-ik sorban értelemzavaró sajtóhiba csuszott be, „tüz helye” helyett „tűskéje” lett szedve.

— LORD READING ÉS SIR HERBERT SAMUEL. Az első India volt alkirálya, a másik Palesztina volt főkörmányzója. Mindkettő lelkes zsidó. Miután működési helyükön oly fényes eredménnyel működtek, hazájukban a liberális part élére álltak. Az angol liberális párt, Lloyd George pártja a legutóbbi választáson nagyon megfogtakozott. A párt mint a két zsidó politikustól várja új megerősödését.

— ÉRTESÍTÉS ÉS SÜRGŐS FELHÍVÁSI Szent szombatunk megerősítése érdekében az ország szombatartó kereskedőinek és iparosainak címjegyzékét egy Almanachban akarjuk összeállítani. Nyomatékosan felhívjuk tehát az ország szombatartó kereskedőit és iparosait, hogy saját érdekükben Almanachunkba való felvétel végett közöljék velünk legkésőbb folyó év május hó 1-ig pontos címüket, foglalkozásukat nehogy az Almanachunk címjegyzékéből kimaradjon. A „Somre Sabosz” bizottság. (VII., Wesselényi-u. 13.)

— FÜSZER- ÉS CUKORKAKERESKEDŐK érdeklődésére közöljük, hogy hazánkban az egyetlen orth. kóser cukorkagyár Neustadt Dávid szombathelyi gyárára. Tekintve, hogy a lapunkban megjelent, a cukorka ritualizására vonatkozó közleményekre a fogyasztók között népszerűséget, saját érdeke a fűszerezésnek, hogy fenti cégnél eszközöljék bevásárlásaikat.

— ORTHODOX SZÜLŐK FIGYELMÉBE AJANLJUK a lapunk más helyén hirdetett Márton Jenő által szerkesztett »Magántanulók Utmutatója» könyvet, amely nélkülözhetetlen, részletes tanácsadással és tájékoztatással szolgál mind azok számára, kik bármely okból, nyilvános iskolát nem látogathatnak. Ezen könyv pontos tájékoztatást és tanácsadást nyújt bármely pályára való előkészültre nézve. Megrendelhető lapunk utján is. Ara: 3 pengő.

Ajánlom 26 év óta fennálló motorüzemű bármiféle könyvfűzet készítésére. — Készíték magyar, német és héber szövegű könyveket, fűzeteket és nyomtatványokat a legszebb kivitelben, jutányos árák mellett. — Hitközségek ill. templomok részére késziték **praktikus snóder emlékkönyveket**. — Nem kell minden alaphoz külön könyv és külön ember, hanem egy könyvből tehető az összes alapok adományai és egy ember kezeli az összes, miáltal sok tévedés elkerülhető. — Könyvek és **דפוס** bekötései, **Jahrzeit-táblák** 50 évre kiszámítva olcsó árban, kifogástalan kivitelben készülnék. — Szükség esetén kérem ajánlatot kérni: **SCHWARCZ-nyomda, Kunszentmiklós, Pest-m. Telefon 12.**

— KÉRELMEK. Három apróság ehhez ik. Rabbisaládból származó, tüdőbeteg özvegy asszony, kifogyva a legutolsóból is, 3 kis gyermekével, kik közül a legkisebb még csecsemő, éheznek. Kéri hitsorsosait, hogy segítsék hozzá, hogy variógépjét, mit gyermeke születésekor elzalogosított, kiválthassa és dolgozhasson. J. Jenőné VIII., Körös-u. 31. III. em. 52. — »Szegény zsidó asszony» a lapunk által hozzá érkezett adományokat hálásan köszöni, de nagyon kér mindenkit, hogy támogassák akár a legcsekélyebbel is, amíg felgyógyul. — Tönkrement előkelő zsidó család, kik jobb napokat láttak, még nem is régen, ezután apellál a zsidó szívekre, hogy míg valamiképpen elhelyezkedhetnek, segítsék őket egy kis összeggel. Adományt »Gemilusz Chesed» jelgél továbbít a kiadóhivatal. — Öreg zsidó asszony, kinek gyermekei munkánkül állanak, a legcsekélyebb adományért könyörög. »Tüdőbajos, munkaképtelen jelgélre kérünk adományt.

Jesivákat Támogató Egyesület (Tomché Jesivós) Győr.

Postacsek-számla száma: 40.530.

Templomi adományok: Izr. Hitközség Debrecen, 10 P. Nógrádpatak, Dejtár, Goldstein Géza és Armin ált. 10. Pórládony Pollák Károly által 48. Ujkér Kluger Izidor által 130.54. Urayujfalu, Berger Bernát által 10. Palotás Kiszem Mór által 20. Székesfehérvár Benedik Jenő által 28 pengő.

Gyűjtések: Kohn Joáchimné Nyeregyujfalu, Chevra Szüde alkalmából Zs. U. által 9.—, Rechnitzer Lipót Szeptek 23.90 p. Hozzájárultak: Fellner N., Böhm gőzmalomtulajdonos, NN., Brandel Mór, Lövenstein N., Singer Tóbiás, Bauer Jakabné, Maier József, Wittmann Mór Zalaegerszeg. Herzl Simon Dunaföldvár által 16.62 pengő.

Aranylakodalmi ünnepély alkalmából: Grosz Bernát és neje Onga, aranylakodalmán, gyűjtésből befolyt 62 pengő.

Briszmi alkalmából: Dr. Frankl Imre Győr 14, Grünzweig Jónás Szedres 5, Breuer Bernát urnál Lábattan, Dack Samu által 7.50, Weiner Jenő urnál Jászkarajenő, Weisz Dávid által 11.36 pengő.

Lakodalmi gyűjtés: Tiferesz Bachurim Bonyhád, Blum Sándor lakodalmán, Galandauer Lipót ált. 20. Zuckermann Eliás Ófehértó, Reinitz Antal lakodalmán, Polák Mózes rabbi Levelek ált. 16. Weisz Adolf Apagy 32 pengő.

Sürgőnymegváltások: Blum Bonyhád — Marschall Dunajska Streda lakodalom 9.80, Teitelbaum főrabbi, Kaba — Groszmann, Szerencs lakodalom, 20.60 Polacsek Szedres — Grosz Bonyhád lakodalom 27.50 pengő.

Eljegyzési gyűjtés: Haber József Piszka, Dach Samu által 10, Groszmann Bertuska és Fülöp Armin Jákó egybeke-

lésén, Paplanos Márkusz és Glück Mátyás által 4.16, Alt Adolf Ujpest által 8 pengő.

Különböző adományok: Tenenbaum Fülöpné Szeged 4, Koch Katica B. Almás 2, Heimann József Forróencs 2, Deutsch Testvérek Abaujszántó 4, Beck Béla Szedres 8, Donáth Samu Szerdes 8, N. N. Szedres 4, Dr. Linksz Izsák főrabbi Kőszeg 5, Weiszfeld Vilmos utazó Esztergom 8, Török és Schwarcz Hodász 4, Korách Mark Budapest ált. 5. Rabbiner Dr. Isidore Epstein Middlesbrough 1 angol forint Rosentingl Jakab Kőszeg 4, Schwarcz Samuné Budapest 10, Lázár József Kiskunmajsa 2, Berecki Emilné Dunaföldvár 1.60, Gscheit Sámuel Felsőreg 2 pengő.

Purimi gyűjtések: Rechnitzer Lipót Szeptek 22.86. Hozzájárultak: Spiegel Pókafa, Breuer Pókafa, Stern Zalaistvánd, Deutsch Zalaszentiván, Goldstein Nemesapáti, Berger Gábor és Brüll László polg. isk. tan. gyűjtése. Schwarcz Izsó Törökszentmiklós ált. 57.70, Kohn Izidor Balatonszemes 27.30, Eckstein József Törökbalint 15 pengő.

Bármicvó alkalmából: Dr. Weinstein Dávid ügyvéd Törökszentmiklós, Ascher Tibor bármicvó ünnepélyén, Schwarcz Izsó ált. 12 pengő.

Ruhaadományok: Tiferesz Bachurim Egylet Sávrvár gyűjtése, hozzájárultak: Schwarcz Adolf, Klein Sélég, Guttman József, Berger Antal, Steiner Zoltán, Berger Márkusz, Löwinger Dávid, Spiegel Vilmos, Weisz Márkusz, Hoffmann Izrael, Sulzbek Henrik, Schwarcz Lajos, Löwinger Adolf, Löwinger Ignác, Schwarcz Mór, Flesch Salamon, Schwarcz Dávid, Buchinger Jakab, Rosenthal Zsigmond, Győr, Sugár Vilmos, Budapest Rosenthal Márton, Róth Benő és Kohn Arnold Jánosháza, Löwinger Emil által, özv. Márton Samuné és Ignác Székesfehérvár, Benedikt Jenő által, Donáth Samuné Szedres, özv. Stein Lázárné Budapest.

ישבתנו הרמה דפה ק"ק משארנא אשר נתסדה זה זמן כביר תתחדש בקין הבעל ביותר עון ותעצומות בעוהית ע"כ בחורו חמד אשר נפשם חשקה בתורה ומצאו בכאן מקום מוכשר לשקוד על דלת התורה ולא יאחרו לכא תיכף אחר התג הבעל"ט.
דוב קליין
דיין דק"ק הנ"ל.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

CHOKÉR: Philippus azonos Halász Fülöp kitűnő munkatársunkkal — MEDAKDÉK: Selpeszach fogkrém nincs. A fogkrémek használata peszachkor tilos. — TÖBBEK: Nagyon szépen köszönjük a sok peszachcikket. Csak azokat adhattuk le, amelyek kedd reggel itt voltak. A kimaradtak irónak elégtétele legyen, hogy hálás tisztelettel gondolunk rájuk.

A CHASZIDUSZ VILÁGÁBÓL RABBO BAR BAR CHONO ÉS R. MENDEL

Wesilla egyetlen próbával meggyőzi

A mászkilim és a chaszidim heves harcainak idején történt a 19. század közepén. A mászkilim, a felvilágosodottak, akik részben Mendelsohnt még ismerték és asztalánál morzsákat szedgettek, egyszersmindkorra szakítani akartak a konzervatív zsidósággal, szét akarták rombolni a falat, mely a zsidó népet az évszázadok folyamán megvédte, be akarták törni az erős kerítést, mely a zsidóságot az elzsidótlanodástól megőrizte. A legszélsőbb eszközökhöz folyamodtak. Egynéhány mászkil nem állotta a talmudot az orosz császárnál beárulni és megrálmazni és egy pár agádhely alapján minden babona forrásának bélyegezni. Az orosz császár tehát kiadta az ukázt, hogy a talmudot és az egész rabbinikus irodalmat meg kell semmisíteni, a zsidókat pedig, kik a talmudi törvényekről nem mondanak le, ki kell utasítani az országból. Nem lehet eléggé leírni a gyászt, mely Oroszország minden községébe bevonult. A vezetők és rabbik messze földről egybegyűltek, hogy megvitassák, mint lehetne a templompusztuláshoz hasonló végzetet Izráel felől elhárítani. Elhatározták, hogy a császárhoz küldöttséget menesztenek, hogy az ukáz visszavonását kikönyörögjék. A küldöttség vezetője a lubavitsi Rabbí Mendel volt, a »felelemgerjesztő zsidó«, mint az orosz parasztok nevezték.

Midőn a küldöttség a császár előtt megjelentek, először is alázattal megkérdezték, hogy mi volt az oka ennek a zsidóságra oly végzetes rendeletnek.

A nagy császár azt felelte, hogy egy beadványt intéztek hozzá, mely szerint a talmud erkölcsrontó, babonás, zavaros könyv. Egy iratot is elővett a császár, melyből több talmudhelyet olvasott fel csodatettekről és különös dolgokról. Felolvasta ezenkívül egy theológiai kollégium véleményét, mely szerint a talmud a jelenkor szégyene, egy fanatikus kor maradványa.

A küldöttség tagjai mélyen megrendülve állottak. Ugy látták, hogy minden kérelmük a rendelet visszavonásáért hiábavaló lesz. Csak Rabbi Mendel nem ve-

szitette el lélekjelenlétét. Könyörögve megszólalt, engedje meg neki a császár, hogy minden babonának tűnő talmudi heylet megmagyarázhasson. A császárt nagyon megindította a rabbi meleg könyörgése és teljesítette kérését. A császár ekkor elővette a Bovo Baszro traktátusban olvasható Rabba bar bar Chono legendáinak orosz fordítását és megkérdezte a rabbit, igaznak tartja-e ezeket a történeteket. Rabbi Mendel szólt: »Felséged meg lehet győződve, hogy ezek a látszólag valótlán történetek igaz tanúságok a zsidó nép ama korbeli élményeiről és viszonyosságairól. Bölcsseink az akkori állapotokat és az elszenvedett földözéseket akarták elmondani, de nyiltan nem teheték, mert félték a kormányok üldözésétől; hogy tehát élményeik bizton az utókorra jussanak, legendás történeteket kellett elmondaniok, ezek a legendák azonban mély és gondolatokban gazdag képei azoknak az eseményeknek, melyeken a zsidóság szétszórtságában és megtépttségében keresztül ment.

»Tudja meg Felséged, hogyha a rendeletet a talmud megsemmisítéséről és az igaz zsidók elűzéséről nem vonják vissza, erről a szerencsétlenségről irandó könyvemben magam is hasonlóképp fogom tudósítani az utókort: a fogom mondani, hogy 1856-ban volt egy császár, ki szájának egy lehetetével kioltott egy mécesest, mely milliónyi vándornak már kétezer éve világított tűskés utjukon és hogy néhány csöpp tintában, melyet papírra öntött, milliónyi emberéletet cölött ki. A mostani nemzedék jól fogja tudni, hogy miről van szó, az eljövendők azonban nem fogják megérteni. De mindenesetre el fogják hinni azt, amit én mint kortárs és szemtanu irtam. Ugyanez áll a talmudi legendákról. Igazak mind, mint a nap, de ma már nem tudhatjuk, milyen nagy eseményeket jeleznek.»

A császárt meghatotta a rabbi bölcsesége és azonnal elrendelte, hogy a talmud ellen kiadott ukázt visszavonják.

AZ EZÜST HUSZAS

Irtá: BLASZ HUGÓ

Már rég történt. Mikor még a czelemi khile fénykorát élte. Nem annyira anyagiakban, mert a khile jelentékeny részét amolyan szegény zsidók képezték, kik házalással keresték meg kenyerüket — hanem inkább szellemiekben, mivel a bálál bátim nagyobb része mélytudásu talmidé chachomimból állott. De még azok is, kik nem számítottak a bné-tórák közé — noha volt némi zsidó tudásuk — i-tentélemben, vallásosságban, tóraszeretben nem maradtak el az előbbiektől. Ez utóbbiak közé tartozott Reb Jüde is, ki azzal kereste meg kenyerét, hogy batujával hátán faluról-falura járt és vet-eladott mindent, egy szóval házalt. Macé-sábeszkor indult mindig utnak és péntekig haza sem került. Szombaton azonban ő is ur volt a portáján. Unnepi ruhájában olyan tiszteletet parancsoló megjelenése volt, hogy bátran felvehette volna a versenyt akár melyik khilebeli előkelőséggel. Az ő ojnég-sábesza abból állt, hogy az előadásokat — siurimok — végighallgatta és ami természetes, egy kissé kolecolt is, megkritizálván a Rásekol abszolút uralmát stb., mig az est be nem következett.

Purim táján történt. A tavasz Ifju szárnyait bontogatta. A nap enyhe melege felszárította már az elolvadt hó után maradt sarat. A tavaszi szellő felkavarta az országut friss porát, amelyen Reb Jüde batujával a hátán gondolataiban elmerülve bandukolt, szokása szerint. Gondolatai mi másutt, mint a közelgő Purimon kószáltak. Azon törte ugyanis a fejét, hogy honnan teremti elő a pénzt a vig ünnep megtartására. Mások támogatását a világrét sem vette volna igénybe. Viszont »üzlete«, akár mennyire is iparkodott, csak néhány krajcárt hozott a konyhára. Gondolkodása közepette azonban meg is éhezett. Letelepedett tehát az országut szélén huzódó árok partjára és elcöveite az elemőzsiáját.

Csak hogy a tarsolyában már nem volt más, mint egy darab száraz kenyér és ehhez pedig kezet mosni kellett. Széjjel-nézett egy kis viz után, de a legnagyobb igyekezetével sem tudott a közelben fedezni egy kutat, vagy akár egy kis pocsolját. Kénytelen kelleetlen felcölődött és korgó gyomorral tovahaladt. Hírbá nézett ide-oda, sehol sem látott vizet. Végül megpillantott a távolban egy tanyát. Szemei felcsillantak és gyorsan nekiramodva a tanya felé vette utját. Mily nagy volt azonban a csalódása, midőn odaérkezve alázatosan vizet kért és at anyabeliek csufolkodó zsidósággal egy pár hátbütéstől kísérve ezen szavakkal eresztették utnak: adjon vizet az i-tened. Reb Jüde pedig alélten vizet lábakkal folytatta utját. Már-már azt mondogatta

REBENWURZL
orth. כשר szalámi és kolbászárugyár
BUDAPEST, VII., LAUDON UCCA 3.
Összes gyártmányaink **husvét** של פסח kaphatók

A SORS UTJA

— ÉLETKÉP —

Írta: **MANHEIMNÉ-MEHR IDA**

11)

Az eddigi közlemények tartalma:

magábanmagában, hogy ily különös helyzetben talán nem is kötelező a kézműs és keze már a kenyér után nyugt, de hirtelen meggondolva tettét a fejére csapott, mondván: rettenetes, már ily erősen tudott erőt venni rajtam a »jécer kenyeret enni. Lábai már alig bírták, gyomra a legmakacsabbul követelődzött, a purimi gondolatok már rég kiszálltak a fejéből, midőn végre valahára megpillantott egy kutat közvetlenül az országút mentén. Minden erejét összeszedve meggyorsította lépteit, ughyhogy percek múlva ott állott már a kut előtt. Mindenekelőtt égnék emelve tekintetét, hátalatt imát küldött az egék Urához, azután leeresztette a vedret a kutba és már a víz felhuztánál elkezdte recitálni a kézműsosi imát: szöi jödéchem stb. Leönti a kezeit és midőn a vedret le akarta tenni, szeméi a veder fenekére tévedtek, ahol egy ezüst hosszas fekdűt csillogó fehéren.

Reb Jüde öröme leirhatatlan volt, szive lázasan vert és agyában ismét a purimi gondolatok tolaokódtak előtérbe. Lesz minden Purimra, amit csak szem, száj megkíván. Olyan vig napot fog idecsapni, hogy még Hámán az akasztófáról is iriggykedve fog reá tekinteni. Ilyen rózsás gondolatokkal telve fogyasztá el darabka kenyerét. Nagy örömeben hazafelé vette útját, dacára annak, hogy még csak szerda volt. Ep akkor érkezett meg, mikor a templomba mentek Mincha imára. Reb Jüde szerette már volna mielőbb elmondani családjának a nagy szerencsét, csakhogya a templom előbbre való volt neki. Nagy áhitattal mondá el a smónieszrét, újból hálát adván a nagy szerencséért. Az ima végeztével kifelé indulva, hirtelen megállt az előcsarnokban, néhány pillanattig elmerült, azután kitért belőle, Ribónó sel Olám, ezzel a hitvány huszassal akarod Jüdet megfizetni azért, hogy ereje fogytáig vánszorgott, míg vízhez tudott jutni, hogy meg ne szegje az éves előtt elöirt kézműsöst. Nem, ilyen esztelenséget nem követ el Jüde. A Micvó betartásáért nem várok fizetséget. Ezzel fogta magát, odaugrott az ajtónál függő cedóko perselyhez és beledobta a huszast...

Azután fogta magát hazament, elfogyasztván sovány vacsoráját és elment a Bész Hámídrásba.

ארטודו כשר של פסח
fűszerárak, tej, szilva, burgonya, liszt stb. legolcsóbb napi áron kapható
HALPERT S.-nél
Budapest, VII., Rombach ucca 13.
Vidéki rendeléseket pontosan eszközölök.

Az eddigi közlemények tartalma: Rózsit, a rabbi kisleányát, aki szülei akarata ellenére szombaton jégre ment és vízbe esett, jeges vízből kimenté Mérei ügyvéd Miska gimnázista fia. A fiu, akit otthon nem neveltek zsidó tradíciók szerint, megismerkedik a rabbi házában a zsidó vallás bensőséges voltával. Nagy szorgalommal készül barmicvojára a rabbi két fia Salamon és Móric segítségével. Mikor bátyja, Ede hazajött az egyetemről elhatározza, hogy elviszi a rabbiékhöz szédere. A széderekné szimbolikus szertertsái rendkívül módon hatottak a két fiu lelkületére. Miska felkerül a fővárosba ahonnan husvétra hazá készül. A pályaudvaron találkozik véletlenül a rabbi két fiával, az ő régi barátjaival. Beszélgetnek a zsidó vallásosságáról s az egyik fiu kifejezi a reményét, hogy a hagyományok visszanyerik erejüket.

Az eddigi közlemények tartalma: A hiúság, a hatalomvágy és a kapaszkodás gyakran vakká teszik; a nehéz megélhetés és nehezen szerzett társadalmi pozíció, az álszemérem és gyávaság mások ítéletével szemben, sokakat eltántorít; de nincs az a dőre zsidó, aki, ha előbb nem, amidőn a szájalmat nem ismerő kaszással áll szemben, megterve, igaz meggyőződéssel ne kiáltaná: Semá Jiszroél...

— Ön is papnak született! — ez volt Mérei válasza, ki elragadtatva hallgatá a fiatalembert. — Részemről, higye el, igazat adok Önnek és biztosíthatom, hogy ha a magam lábán fogok állni, jobb leszek, mint most vagyok.

Segitse az I-ten hozzá! — mondá Salamon — Ön különben sokaknál most is jobb — mondá Móric.

Élénken társalognva érkeztek állomáshelyükre és mielőtt elváltak, megígérték egymásnak, hogy rövidesen találkozni fognak.

VI.

A széder-estét most is ott töltötte Mérei Miska a papéknál, mint régente; csak Ede nem volt jelen. Kívüle senkisésem hiányzott az akkori társaságból, de a fiatalságon meglátszott a

pár év, mely elsiklott felette, Malvin kisasszony tiszteletet parancsoló szép, fiatal hölgy; Rózsika pedig egy csókolni való bakfis lett, akinek orcái rózsaszínűbbek ugyanoly ruhájánál, de sötét pir lepi el, ha Miska tekintetét magán érzi, vagy szemük véletlenül találkozik. Alig meri pilláit felemelni, szólni pedig éppen nem tud hozzá a régi barátságos, enyelgő hangon. Szerencsére nem veszik észre zavarát, a figyelem a fiuk felé fordul, akik az imák és a hagdada olvasása közben mindig találhatnak valami elbeszélni valót, amint azt az idegenben hallották és tapasztalták. Szavaik gazdag ismeretet és találó itéletet árultak el. A boldog szülők szeméi örömtelten ragyogtak. Örültek Mérei Miskának is, különösen a rabbi örült, hogy tanításai nem tűntek el a távolban nyomtalanul, hogy szive vonzódik hozzájuk, hogy nem neveti ki, mint más ifju, a ceremóniákat, szívesen tart velük és van benne szeretet a faja iránt, nem szégyenli zsidó eredetét. És Miska csakugyan úgy ült közöttük, mint ha a családhoz tartoznék, otthonosan érezte magát, szemtől-szembe ült álmai örangyalával és boldog érzet töltte be szívét.

Verőfényes tavaszi nap volt a peszach félünnep második. 10 óra tájban Mórvic kocsira ült és kihajtatott az állomáshoz a bejelentett vendégek elébe és alig félóra múlva már visszatért velük. Két ur ült a hátsó ülésen és velük szemben egy a pap házában már ismert egyéniség, a Sadchen.

(Folyt. köv.)

Figyelem! Tisztelettel kérjük, tudósítóinkat és híveinket, hogy közleményeiket kedd délig juttassák hozzánk, különben a legjobb akaratunk mellett sem foglalkozhatunk helyet az illető heti számban.

Hirdetéseikért és pályázatokért orthodox szempontból a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Pályázatok

Minden szó egyszeri beiktatása 16, vastagon szedett betűkből 32 fillér.

Pályázatok felvételnek: Sip ucca 10, Hirdetések dija előre fizetendő.

A hajdudorogi aut. orth. izr. hitközségénél betöltendő egy

שוהט ובורק מומחה ובעל תפילה מעולה (állás. Ugyes mohele előnyben részesül. Pályázók küldjék be 3 elismert orth. rabbitól nyert kabbólesz bizonyítványukat, esetleg másolatban. Azonkívül családi állapotukra vonatkozó erkölcsi bizonyítványokat. Fizetés megegyezésként. Próbabeszédre csak a meghívott bocsátatik. Utiköltséget csak a megválasztottnak térítünk meg.

Izr. Hitközség Előjárósága Hajdudorog.

ב"ה

קהל יראים דמישקאלץ מבקשים סופר מומחה קבוע לשנה — אנשים סופרים אשר רוצים להשיג התמנות ויחללו לערוך מכתביהם לאקרובות התום למטה — וגם ישיב כל אחד ואחד להודיע כמה שני היו והאם פנוי או נשוי הוא וכמה בני ביתו — רק להנקראים נשיב הוצאות הדרך.

Miskolci orth. izr. anyahitközség.

Az ujjpesti izr. hitközség előjárósága pályázatot hirdet négy husfelügyelői állásra. Pályázhatnak oly vallásos egyének, kik a hus tisztításában gyakorlattal bírnak. Vészet nézésére, szárnyasok vágására képesítettek előnyben részesülnek. Díjazás havi 100 pengő és 3 kg hus hetenkint. A pályázati kérvényeket felszerelve az ujjpesti izr. hitközség előjáróságához kell címezni. (Ujpest, Beniczky ucca 8. sz.) Beadási határidő április hó 30-ika. Az állást alkalmaztatás esetén azonnal el kell foglalni. Ujpest, 1927 április hó 8-án. Az ujjpesti izr. hitközség előjárósága.

A KECSKEMÉTI ORTH. HITKÖZSÉG-NÉL egy מר מל מר אירי ר"ה re betöltendő. Pályázhatnak fiatal, nős férfiak, akik מר ומש רשמי ביראק tanítani. Neje köteles a מקוה-t vállalni. — Előimádkozók előnyben részesülnek. — Pályázatok okmányokkal felszerelve e hó 25-ig Schlesinger Vilmos Talmud-Tóra elnökhöz intézendők. Fizetési igény megállapodás szerint lesz teljesítve.

Kecskemét, 1927. április hó 9-én. Singer Mór, hitk. jegyző.

עופות שוהט ש"ן ומ"ן דער פאן מעהרערע גאונן ומננין קבלות אינד התרת הוראה בענינים פאמיליע, אונגאר-שער בורגער, אונטער 40 יאהרע אלט, זוכט פאססענדע שטעללע. — אדרעססע אונטער "אללע מעלות" בני דער אדמיניסטראציען דיוועס בלאטשטעט.

Az ujjpesti izr. hitközség előjárósága pályázatot hirdet metszői állásra. Pályázónak három országosan elismert rabbi által kell képesítve lennie mind baromfi, mind pedig baromvágásár és vizsgálásárak teendőket is el tudják látni, azonkívül ושמ נעזעסע is képesítve vannak, előnyben részesülnek. A díjazás lakáson, fűtésen, világításban és a szokásos mellékjelmeken kívül havi 160 pengő törzsfizetés. A pályázati kérvényeket felszerelve, családi állapot és életkor is felemlítendő, (40 esztendősnél idősebb nem pályázhatik) f. hó 30-ig kell az ujjpesti izr. hitközség előjáróságához címezve beadni. (Ujpest, Benicky ucca 8.) Az állást alkalmaztatás esetén azonnal elfoglalandó. Ujpest, 1927 április hó 8-án. Az ujjpesti izr. hitközség előjárósága.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Groszberg Jenő

Orth. כשר של פסח bor
Kizárólag legfinomabb fejborkok, ugyszintén hegyaljai szomorodni borkok dus választékban, továbbá prima szilvórium, törköly, seprúpálinka és boroviczka a legolcsóbb árban. Kivánatra házhoz szállítok.
FISCH JAKAB, VI., Vasvári Pál-u. 5.
Alapítottott 1901. évben.

SZÉDER-ESTE

Hoffmann-étterem

szigoruan orth. כשר
Budapest, VII, Révay-utca 10. sz.

Régi, jó, elismert magyar polgári házi konyha. Mérsékelt árak. Menürendszer. Kiszolgálás házon kívül is. Előfizetések elfogadása. **Lakodalmakra és más ünnepélyekre külön terem** rendelkezésre áll. — Pontos és figyelmes kiszolgálás. **Elsőrendű Italok.**

EDÉNYKIRÁLY

Megbízható

olcsó husvétli edény של פסח

Selejtes zománcedény 1 kg. P. 2.—

Üveg, porcellán

bámulatos olcsón.

Müller Nándor, Budapest Klauzál-tér 13. (Dob ucca sarok)

Orth. kóser vendéglő

◆ Félegyházán!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Félegyházán orth. kóser vendéglőt és kávémezt nyitottam, ahol hideg és meleg ételek állandóan kaphatók

◆ Kaczender Sámuelné

Kiskunfélegyháza, Városház-tér 3. (Piac)

כשר megnyílt a

Kávéméres és uzsonnázó

Budapest, Rombach-ucca 16.

a Tauber-féle udvari helyiségben. a felügyelete alatt.

Nyitva reggel 5 órától este 10-ig.

Olcsó szobák a második emeleten

Szigoruan ארטודו כשר של פסח Boszniai szilva ladában,

Steinmetz Manó, Budapest, VII, Klauzál-u 20.

Hajszálakat

hölgyek arcáról, karjáról végleg kiirtja felelősséggel

Pollák Sarolta Budapest, Andrássy-ut 38.

„Miracle“ hajlétávitó-szer szétkül. dőse utasítás-sal.

Ösazes szépséghibák kezelése. (Arcapolás olcsó bérletrendszerrel). Szemölcsirtás. Fagykezelések. Kérje legújabb prospektusom.

Apró hirdetések.

Hirdetési díjszabás: Minden szó egy szeri beiktatása 13, vastagon szedett betűkből 26 fillér. Apróhirdetések felvétele: VII, Sip ucca 10. Jelíges levelek kétfős borítékban, válaszbélyeggel, ugyanoda intézendők. Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők.

Házasság.

FISCHER házasságokat csak jobb körökben ajánl. Telefon: József 429-51. VII, Dohány-u. 68.

ZSIDÓVALLASU ötvenéves özvegyember vagyonos kereskedő vagyok. Saját házámban szépen berendezett háromszobás lakásom, vagyonom, biztos jövővelmem van, csak egy jóra való, házias feleség hiányzik. Hozzáillő idősebb leányt vagy független urinőt óhajtanék, akinél eltekintek a hozománytól. Szíves bizalommal megírt választ »Ujra tavaszodik...« jelígre kérek a kiadóba.

FÉRJHEZMENEK. Izraelita vallásu, 28 éves tisztviselő, hajadon vagyok. Azonnali hozományom kétszázmillió és berendezett lakás, dus kelengye. Állásban lévő uriember megkeresését kérem »Örökös állásom van« jelígre kiadóba.

ELVALT izraelita urinő ötszázmillióval férjhezmenne. Személyes ismerkedést készkőzől: Kis »Elite« irodája. Thökölly-ut tiz.

TIZENKILENC éve közvetít házasságokat Nagy Jenő, Rákóczi ut 57/b. Telefon. (Cégnélküli levelezés.)

Állást keres.

NAGY GYAKORLATTAL bíró mérlegképes könyvelő, borszakmában jártas fiatalember keres szombattartó cégnél szakmaválogatás nélkül állást. Választ »Kifünő munkaerő« jelígre kér.

AMBICIOZUS, 21 EVES kereskedésben jártas talmudista, bármily állást vállalna, egyben gyermekeket is tanítana. »Megbízható« jelígre.

Állást nyer

ROFÓS, ROVIDARUS segéd, 17 évi gyakorlattal, kirakat rendezésben jártas, állást keres. Stamberger, Abaujszántó.

JÓ HAZBOL való fiu tanoncnak felvétetik. Cim: Wechter Márton fűszerüzlet, VIII., Népszínház-u. 45.

Oklatás.

AZ ÖSSZES héber és világi tantárgyak tanításában, nevelésében, hitközségi ügykezelésben igen gyakorlott, orth. rab-bikóól kifünő képesítő, működési bizonyítványokkal, magyar, német, héber nyelvekben tökéletes, nőfien hitoktató-talmudtanító állást keres szerény igényekkel hitközségnél vagy háznál. Ajánlatok »Mehamed« jelígre e lap kiadóhivatalához.

Különféle.

JÖL MENŐ orth. kóser vendéglőmhöz, kis tőkével társat keresek. Cim: Lipót 921-38 vagy a kiadóban.

ELSZEGÉNYEDETT, tönkremenő kereskedő, ki családjával nyomorog, éhezil, kéri a jószívű hittestvérek segélyét »Jehuda Hálévi« jelige alatt a kiadóba.

BAUMGARTEN E.asztalos
BUDAPEST, DOB UCCA 27 SZÁM.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat. — Mindennemű javításokat olcsón, gyorsan és pontosan eszközölök

Raktáros tartok előszoba és konyhaberendezéseket
Szombaton zárva

A Bpesti Orth. Izr. Hitközség felügyelete alatt álló orth. כשר
kávémerés, tej- és tejtermékek a ROMBACH-u cában csak POPPER-nél kaphatók.

Egyben kérem az igen t. régi jó ismerőseimet a **husvétii tejet** előre mielőbb megrendelni sziveskedjenek. Tisztelettel

Popper
Rombach-u. 15.

Fenákel Jónás

zsir és baromfi kereskedése az orth. rab-biság felügyelete alatt.
Budapest, VII., Kazinczy ucca 52-54.
Naponta friss áru. Házhöz szállítás.
Telefonhívó J. 34-76.

ארטודו כשר של פסח
Fűszerárak, **Maccesz, tej,** valamint naponta frissen vágott baromfi és mindennemű felvágottak legolcsóbb beszerzési forrása:
MANDEL ÉLIÁS
Telefonhívó: VII., Garay ucca 48. és L. 934-66. V., Visegrádi ucca 8. sz.
Megrendelések kívánatra házhöz szállíthatnak.

PANETH-féle
orth. כשר
SZALÁMIGYÁR
Debrecen

Értesitem t. vevőimet, hogy az idén **husvétii פסח של ארטודו** fogok gyártani, a megszokott elsőrendű minőségben. Előjegyzéseket már elfogadok.

Cim: Paneth Szalámigyár Debrecen.
Telefon: 7-22.

Egyetlen szombattartó szállító cég Budapesten: **Schwarz és Salgó**

Jutányos Cseplőalános: **Salgó Jakab**
vámolás. **BUDAPEST, Dohány-u. 10.**
Telefon: József 123-42.

Orth. kóser vendéglő

SZEGEDEN.
Tisztelettel értesitem a n. ó. utazóközönséget, hogy Szegeden orth. kóser vendéglőt nyitottam, ahol tejes és husos, hideg és meleg ételek állandóan kaphatók. Kizárólag makói vágást használok. Referenciákat a makói orth. rabbinátus nyújt.

BLAU IZSÁKNÉ (Makórol)
SZEGED, SOMOGYI UCCA 20. SZ

Képviseletet adunk

az ország minden községében és városában üzlettel vagy lakással bíró megbízható egyéneknek.
Király Gőzmosoda Ruhafestő és Vegytisztító
Budapest, VII., Király-utca 15. IV., Magyar-utca 6. Vidékre külön postaosztály.

Magánosok megbízásait is a legrövidebb idő alatt teljesítjük.
Szabónóknak, szabóknak nagy árendemény.

דישע זייטונ

Zsidó Ujság

A MAGYAR ORTHODOX ZSIDÓSÁG HETILAPJA
MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, VII. SIP UCCA 10.
TELEFON: JÓZSEF 425-90.

ALAPITOTTA
GROSZBERG LIPÓT ז"ל

ELŐFIZETESI DÍJ 1 ÉVRE P. 20.-
1/2 10.-
3/4 5.-
POSTACHEQUEKONTO-SLÁM: 50 792

Záptojás és zsidózás

»Menj népem, vonulj terméid-be, rejtőzködjél el, amíg elvonnul a fergeteg.« Jésaja prófétának e szavait sokszor alkalmazta a zsidóság, miután állami élete összetört és tudta, hogy az egész világgal szemben meg kell immár védeni létét és önállóságát. S meg volt benne az elhatározás, hogy szembenézzen a környezeté eszméramlatával és minden az acélos akaratát ellanyhító törekvéssel szembe szögezte céltudatos, önfeláldozó idealizmusát tápláló tóráját és igazságtudatát.

Ennek a világáramlatokkal dacoló igazságérzetnek szomorú torzképe lehetett az a jelenet, a mikor vasárnap délelőtt a Páneurópai Unió főiskolai szervezétének megalakulását megakadályozta egy csoport záptojásokkal és zsidózásokkal. Mert ki nem tudná, hogy Magyarországgal súlyos igazságtalanság történt és meg lehet érteni, hogy a Nyugat népeit nem szereti a honfiumi bánat, amely a Nyugat eszméitől való elfordulást is hirdetheti. De akkor legyen ez a duzzogás következetes, a vég-ső konzekvenciák levonására elszánt. Am: a Cuzákkal, a Hittelerekkel és egyéb internacionális ritterekkel együtt költeni a rombolás eszméjének záptojásait, a népek harmóniáját előse-

gíteni kívánó eszmék ellen azonban záptojásokkal harcolni rizikó nélkül, az az erkölcsi dac, a nemzeti sacro egoismo nevet-ségessé tétele. Zsidóztak is bőven. Az elnökölő herceget elnevezték zsidóbérencenek. A páneurópai zászlót kékszalagja miatt cionistának mondták s összetépték. Felhevülten kérdezték, hogy a katolikus-japán gróf, Coudenhove miért nem héberül ír?

Mindez csak azt bizonyítja, hogy Magyarországon egyes kö-

rökben a »zsidó« szó azt jelen-ti: »ami az én érdekemnek nem felel meg«. Ha azonban a katolikuskus herceg és gróf zsidó, nemkülönben a béke, Páneurópa csupa zsidó internacionalizmus, akkor a zsidózás grotesksége megtaníthat bennünket arra, hogy milyen fenségek a mi prófétáink tanításai, ha az európai emberiség egy része csak most kezd feléjük közeledni bátor-talan kezdésekben és ingadozó léptekkel — nálunk pedig nyelv-öltögetésekkel.

Szervezzük meg a Tóratanulást!

Irta: Brisk Ferenc orth. főrabbi (Biharnagybajom)

Minden eszközt meg kell ragadnunk szent Tóránk érdekében. Ilyen eszköznek tartom én az igazi orthodox szellemben szerkesztett sajtóorgániumot. A »Zsidó Ujság« eddigi számai fényes tanubizonyosságot tesznek arról, hogy sajtó útján széles körökben igenis lehet propagálni a szent Tanunk iránti szeretetet és művelői iránti tiszteletet.

Ez a körülmény indítja a »Zsidó Ujság« csekélységemet, hogy a »Zsidó Ujság« útján felhívjam az illetékes köröket a Tóratanulás céltudatos

szervezésére. Irigykedve olvastuk a »Zsidó Ujság«-ban, hogy peszach előtt a nagy pesti orth. hitközségben a Sasz Chevre-ben, az ifjusági egyesületekben, a fiatalabb bené tojrék körében felhangzottak a »Bené Beszerő« szüggje édes szavai. És mi egy szüggje tanulásának erkölcsi és szüggje édes szavai. Az: hogy egy célra irányítja az érdeklődést és a tanulást és általa mintegy lamdon-közszellemet teremt és oly atmoszférát, amelynek körében felvirágzik ismét a gemore-tanulás és a lamdonuz becslése.